

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό για τους ιερείς

Ιωάννου Γενναδίου 14, 115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 210 72.72.234, Fax: 210 72.72.247
e-mail «Εφημερίον»: lhatzifoti@hotmail.com

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ
του Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
Κλάδος Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης
Ἰασιῶν 1, 11521 Ἀθήνα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:
Νικόλαος Κάλτζιας
Ἰασιῶν 1, 11521 Ἀθήνα

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασιῶν 1 - 115 21 Ἀθήνα
Τηλ.: 210-7272.356 - Fax 210-7272.380
http://www.apostoliki-diakonia.gr

ΕΞΟΦΥΛΛΟ: Τὸ Θεογέφυρο, ἓνα φυσικὸ γεφύρι πάνω ἀπὸ τὸν ποταμὸ Καλαμὰ κοντὰ στὸ χωριὸ Λίθινο Ἰωαννίνων. Πρόκειται γιὰ ἓναν βράχο σμιλεμένο ἀπὸ τὰ ὀρμητικὰ καὶ πεντακάθαρα νερὰ τοῦ ποταμοῦ, ποὺ ἐνώνει τὶς δυὸ ὄχθες τοῦ σέ ἓνα καταπράσινο καὶ εἰδυλλιακὸ τοπίο. Γεφύρι τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ πέρα ἀπὸ τὸ φυσικὸ κάλλος τοῦ ὑπῆρξε καὶ θεῖο δῶρο γιὰ τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς, καθὼς μέχρι καὶ ἀρκετὰ πρόσφατα ἀποτελοῦσε τὴ μοναδικὴ δίοδο ἐπικοινωνίας τους μὲ τὸν ὑπόλοιπο κόσμον. Τὴ φωτογραφία μᾶς ἔστειλε ὁ π. Δημήτριος Τζέρπος καὶ τὸν εὐχαριστοῦμε θερμὰ. Περιμένουμε καὶ ἀπὸ σᾶς κάποια τοπία, μνημεῖα, ἔργα τέχνης, στιγμιότυπα. Ἴσως νὰ κάναμε καὶ κάποιον σχετικὸ διαγωνισμό. Περιμένουμε φωτογραφίες καὶ προτάσεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπισκοπικὰ Γράμματα Σεβ. Μητροπολίτου Ἀχελώου	σελ. 3
Οἱ ἄγγελοι στὴν ἑλληνικὴ λαϊκὴ θρησκευτικὴ παράδοση Μ. Γ. Βαρβούνη	σελ. 4
Υψηλὲς ἐνασχολήσεις Ἀρχιμ. Γρηγορίου Λίχα	σελ. 5
Ἀπὸ τὰ θαύματα τοῦ Πανορμίτη τῆς Σύμης Πρωτοπρ. Νεκταρίου Σαββίδη	σελ. 6-7
Συμβαίνουν - Συνέβησαν - Θὰ Συμβοῦν	σελ. 8-12
Κήρυγμα καὶ Παράδοση (β') Γεωργίου Π. Πατρώνου	σελ. 13-15
Ἐκδόσεις... ποὺ λάβαμε Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη	σελ. 16-17
Καὶ τί ζητᾶω...; Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου	σελ. 18-19
Σχέση Δόγματος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου (Ὁρθολογισμοῦ) Ἀρχιμ. Δανιὴλ Σάπικα	σελ. 20-21
Ἐκκλησία: Ἡ ὠραιοθεῖσα ἀγάπη Πρεσβ. Μιχαὴλ Καρδαμάκη	σελ. 22-23
Ὁ ἐκφυλισμὸς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γεγονότος Πρωτοπρ. Βασιλείου Θερμοῦ	σελ. 24-25
Ἐκκλησιαστικὰ περιοδικὰ κ. Δημητρίου Φερούση	σελ. 26
Εἰδήσεις καὶ Σχόλια Κωνσταντίνου Χολέβα	σελ. 27-28
Βιβλιο-Δισκο-παρουσιάσεις	σελ. 29
Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ: Πρωτ. Στυλιανοῦ Ἀναϊάδη	σελ. 30
Φωτογραφικὰ Στιγμιότυπα	σελ. 31

Ἐπισκοπικὰ Γράμματα

Ἀγαπητὲ Συμπρεσβύτερε,

Σοῦ γράφω σήμερα, γιὰ τὰ «ἀρνία» (Ἰωάν. κὰ 15) τοῦ Ποιμνίου σου, γιὰ τὰ παιδιά καὶ τοὺς νέους.

Ὡς Ὁρθόδοξος Ἱερεὺς, ἔχεις τὸ μεγάλο προνόμιο νὰ βαπτίζεις ὅλα σχεδὸν τὰ παιδιά τῶν Ἑνοριτῶν σου. Γίνεσαι, μὲ τὸν τρόπον αὐτό, ὁ μεγάλος εὐεργέτης τους. Οὔτε σὺ οὔτε αὐτὰ μπορεῖτε τώρα νὰ ἐκτιμήσετε τὴ σημασία τοῦ πράγματος. Τὸ ἅγιο Βάπτισμα ἔχει αἰώνια διάσταση καὶ, ἐπομένως, μόνον στὴν αἰώνια Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, τόσο ἐμεῖς οἱ Κληρικοὶ ὅσο οἱ ὑφ' ἡμῶν βαπτιζόμενοι θὰ κατανοήσουμε τὴ σημασία τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ Μυστηρίου, ὅταν θὰ διαπιστώσουμε ἰδίους ὄμμασι τὶς αἰώνιες συνέπειες ποὺ θὰ ἔχει στὴν κτιστὴ καὶ θνητὴ ἀνθρώπινη ὑπαρξή μας.

Ὅστόσο, τὸ ἅγιο Βάπτισμα ἐγκαινιάζει τὴν ὑπαρξιακὴ ἀλλαγὴ τῶν παιδιῶν, εἶναι ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἀναγέννησης, τελείωσης καὶ ἀναμόρφωσης τῆς ἀνθρώπινης φύσης τους. Μὲ τὸ ἱερὸ αὐτὸ Μυστήριον ἀνάβει ἡ φλόγα τῆς χαρισματικῆς θεϊκῆς ἐνέργειας στὴ συγκεκριμένη ἀνθρώπινη ὑπαρξία.

Ἡ ἀνθρώπινη, ὅμως, μεταπτωτικὴ ὑπαρξία εἶναι βαθύτατα ἀλλοτριωμένη. Καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, βασικὴ θέση τῆς ὀρθοδόξου Πίστεως εἶναι τὸ ὅτι ἡ θεϊκὴ χάρις δὲν ἐνεργεῖ κατὰ ἓνα ἀναγκαστικὸ καὶ αὐτόματο τρόπο, ἀλλὰ προϋποθέτει τὴν ἐλεύθερη συγκατάθεση, ἀποδοχὴ καὶ συνεργασία (συνεργία) ἐκ μέρους τοῦ βαπτιζομένου. Ὡς ἐκ τούτου, ἡ ἀλλαγὴ καὶ ἀναμόρ-

φωση τῆς ἀνθρώπινης μεταπτωτικῆς φύσης καὶ ὑπαρξίας ἐξαρτᾶται ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν θεϊκὴν χαρισματικὴν χάρις καὶ ἐνέργεια, ἀλλὰ ταυτόχρονα καὶ ἀπὸ τὴν ἐκούσια συμβολὴ τοῦ βαπτισθέντος ἀνθρώπου. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ τοῦ Βαπτίσματος ἐξαρτᾶται καὶ τὰ ἥμισυ (50%) ἀπὸ τὴν προσωπικὴ συμβολὴ τοῦ βαπτιζόμενου ἀνθρώπου. Τοῦτο ἰσχύει ἰδιαίτερα γιὰ τὰ παιδιά, διότι, λόγω τοῦ Νηπιοβαπτισμοῦ, ἡ διαδικασία ἀνακαινίσεως τῆς ὑπαρξίας, στὰ παιδιά τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν γονέων, ἀρχίζει «ἐκ βρέφους» (Β' Τιμ. γ' 15) καὶ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων.

Αὐτὸ, ὅμως, δὲν γίνεταὶ αὐτομάτως. Ὁ «θησαυρὸς» τῆς ἀναγεννητικῆς θεϊκῆς ἐνέργειας παρέχεται σὲ «ὄστράκινα σκευή» (Β' Κορ. δ' 7). Ὡς ἐκ τούτου, τὸ πιὸ φυσικὸ εἶναι, καθὼς τὸ παιδί μεγαλώνει, ἡ βαπτισματικὴ φλόγα, νὰ κινδυνεύει νὰ σβῆσει, ἀπὸ σὲ στιγμή σὲ στιγμή καὶ ἀπὸ χρόνον σὲ χρόνον.

Ἐδῶ, ἀκριβῶς ἀρχίζει ὁ δικός σου ρόλος. Ὁ Νεωκόρος ἔχει ὡς κύριον ἔργο του νὰ διατηρεῖ πάντοτε ἀναμμένο τὸ «ἀκοίμητο καντήλι» τοῦ Ἱεροῦ Βήματος. Ἐσύ, ὡς κλήση σου ἔχεις νὰ διατηρεῖς πάντοτε ἀναμμένο τὸ καντήλι τῆς θεϊκῆς χάριτος, τὸ ὁποῖο τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἀναψε διὰ τῶν χειρῶν σου, στὶς ὑπάρξεις τῶν παιδιῶν τῆς Ἑνορίας σου.

Μὲ πολλὰς εὐχὰς
Ὁ Ἀ. Ε.

Ο μήνας Νοέμβριος, από έορτολογική άποψη, είναι σπουδαίος, καθώς περιλαμβάνει πολλές και σημαντικές έορτές και πανηγύρεις αγίων, όπως του αγίου Γεωργίου «του Σποριάρη» (3 Νοεμβρίου), του αγίου Μηνά (11 Νοεμβρίου), του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου (13 Νοεμβρίου), του αγίου Φιλίππου (14 Νοεμβρίου), τὰ Εισόδια τῆς Θεοτόκου (21 Νοεμβρίου) και του αγίου Ἀνδρέα (30 Νοεμβρίου). Ἐν σέ αὐτές προστεθοῦν οἱ έορτές του αγίου Νεκταρίου (9 Νοεμβρίου) και τῆς αγίας Αἰκατερίνης (25 Νοεμβρίου) εύκολα αντιλαμβανόμεσθε ότι βρισκόμαστε μπροστά σέ μία έορτολογική Πανδαισία, άξιο πνευματικό προανάκρουσμα τῆς μεγάλης έορτῆς τῶν Χριστουγέννων, πού ακολουθεῖ.

Ἀνάμεσα σέ όλες αὐτές τις πανηγύρεις, ξεχωρί-

Παρόμοια είναι και ἡ τιμή του Ταξιάρχη στον Μανταμάδο τῆς Λέσβου, με τὴν Πανάρχαιη θαυματουργή και ανάγλυφη εἰκόνα του να προστατεύει και να σκέπει τὸ Αἶγαίο, αλλά και τὴν απέναντι Μικρασιατική ακτή. Καί είναι αὐτή ακριβώς ἡ ιδιότητα τῶν Ταξιαρχῶν πού συντελεῖ πού συντελεῖ ὥστε ἐν μέρει στρατιωτικῆς ὑφῆς να είναι και οἱ τιμές πού ὁ λαός μας αποδίδει στους Ἀρχαγγέλους, με ανάλογα αφιερώματα, με έμβατήρια κατά τὴν περιφορά τῶν εἰκόνων τους και για ὁμαδικές ζωοθυσίες πρὸς τιμὴν τους.

Μέσα από τὴν λατρευτική τιμή τῶν Ἀγίων Ἀγγέλων και Ἀρχαγγέλων, στους ὁποίους είναι αφιερωμένες και πολλές μονές μας, με πρεξάρχουσα τὴν Ἱερά Μονή Δοχειαρίου του Ἀγίου Ὁρους, ὁ λαός μας έρχεται σέ άμηση έπαφή με τὸ έπέκεινα

και τὸ υπερβατικό. Είναι μάλιστα αξιοσημείωτο τὸ ότι ἡ λαϊκή εὐσέβεια ὁδηγεῖ σέ μία οικειότητα του ανθρώπου πρὸς τις άγγελικές δυνάμεις, χωρίς ὡστόσο να χάνεται ὁ σεβασμός του λαϊκοῦ ανθρώπου απέναντί τους. Είναι χαρακτηριστικό ότι στήν Αἴνο τῆς Θράκης, τὴν παραμονή τῆς έορτῆς, εἰπαιρναν μέσα στο σπίτι τὰ παπούτσια

τους, για να μὴν τὰ δεῖ ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαήλ, τους θυμηθεῖ και τους πάρει από τὴ ζωή.

Οἱ άγιοι Ἀγγελοι, είναι για τὸν λαό μας θερμοῖ προστάτες και βοηθοί, φρουροί και πράγγελοι του θεῖου θελήματος, κατέχουν δέ μία θέση ανάμεσα στον ὑλικὸ κόσμο και τὸν Θεό. Αὐτὴν ακριβώς τὴν ιδιότητα τιμοῦν και οἱ τόσοι ναοί τους, σέ ὁλόκληρο τὸν ὀρθόδοξο κόσμο, αλλά και ἡ συχνότητα τῶν αντιστοιχῶν βαπτιστικῶν ὀνομάτων, πού συντελεῖ ὥστε τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς τους να έορτάζουν και πολλοὶ συνάνθρωποί μας. Ἐν μάλιστα συνυπολογίσουμε τὴν λατρευτική προσέλευση του κόσμου στους ναοὺς αὐτοῦς –οἱ προσκυνητές τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ τῆς Θάσου αποτελεῖ ένδεικτικὸ παράδειγμα– καταλαβαίνουμε τὴν μοναδική θέση πού οἱ Ἀρχάγγελοι ἔχουν στήν λαϊκή λατρευτική παράδοσή μας.

Ἐπὸ τὴν έννοια αὐτή, ὁ Νοέμβριος, μέσα στο πλῆθος τῶν θρησκευτικῶν έορτῶν και πανηγυρέων του, προβάλλει τὴν τιμή τῶν αγίων Ἀγγέλων, θυμίζοντας στους ανθρώπους τὴν δύναμη και τὴν συνεχή παρουσία του πνευματικοῦ κόσμου, πού περιβάλλει, συνέχει και σκέπει τὴν ὑλική δημιουργία, τὸν κόσμο ὅπως τὸν έπλασε ὁ Θεός Δημιουργός.

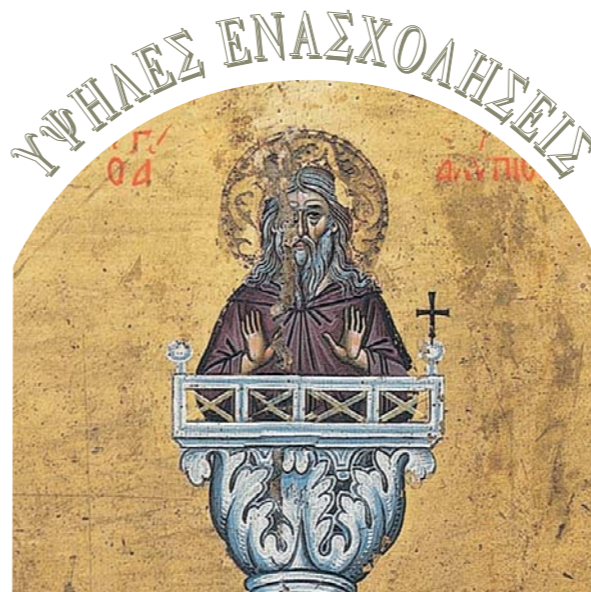
Οἱ άγγελοι στήν έλληνική λαϊκή θρησκευτική παράδοση

Μ. Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗ

Ἀναπληρωτὴ Καθηγητὴ
του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

ζει ὁ έορτασμός τῶν αγίων Ταξιαρχῶν, στις 8 Νοεμβρίου, σέ τέτοιο μάλιστα βαθμό, ὥστε ὁ Νοέμβριος στο λαϊκὸ έορτολόγιο, να μπορεί κυριολεκτικά να θεωρηθεῖ ὡς μήνας τῶν αγίων Ἀγγέλων. Για τὸν λαό μας, οἱ αρχάγγελοι Μιχαήλ και Γαβριήλ είναι εκείνοι πού, τὴν ὥρα του θανάτου, παίρνουν τις ψυχές τῶν ανθρώπων. Ἡ ιδιότητα αὐτὴ είναι πού κυριαρχεῖ στήν αντιστοιχία λαϊκή λατρευτική παράδοση, και προσδιορίζει και τις λαϊκές έπωνυμίες τους: στή Σύμη, για παράδειγμα, ὀνομάζουν τὸν Ἀρχάγγελο Μιχαήλ «Κουρκουνιώτη», έπειδὴ «κουρκουνά» (δηλ. χτυπᾶ) τὴν πόρτα ζητώντας τὴν ψυχὴ του ανθρώπου.

Στὴν Θράκη οἱ άνθρωποι προσπαθοῦσαν να έξουμενίσουν τους Ἀρχαγγέλους με ζωοθυσίες πετεινῶν και ποικίλα αφιερώματα, ένῶ στή Βιθυνία και στήν Κύπρο αφιέρωναν στους ναοὺς τους τὰ ἄρρωστα παιδιά, έπικαλούμενοι τις θεραπευτικές του ιδιότητες. Καί βέβαια είναι Πανελληνίως γνωστὴ ἡ τιμή του Ταξιάρχη Μιχαήλ στή Σύμη, ὅπου ὁ «Πανορμίτης» αποτελεί τὸ παλλάδιο τῆς λαϊκῆς θρησκευτικότητας τῶν Συμιακῶν, με τὰ πολλὰ και ποικίλα αφιερώματα πού σέ ὅλο τὸ Αἶγαίο έριχναν στή θάλασσα, μέσα στα μπουκάλια, ὥστε ἡ χάρη Του να τὰ ὁδηγήσει στήν ακτὴ μπροστά από τὸ μοναστήρι.

ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ ὑπάρχει πληθώρα επαγγελμάτων. Ἄλλα καταπιάνονται με τὰ «συνήθη» θέματα τῆς ζωῆς, μὰ κάποια είναι άγνωστα στο εύρὸ κοινό. Ὡστόσο, πολὺ ἀπαραίτητα και ζωτικά.

Ἐδῶ, θὰ πάρουμε κάποιες ἀναλογίες ἀπὸ ἓνα ἐπάγγελμα ὑψηλῶν, θὰ λέγαμε, κλιμάκων ἐργασίας. Ἡ ὀνομασία τους: Ἐναερίτες, ἢ: Τεχνίτες ἀέρος-ἀέρος, τεχνικοὶ δηλαδή πού ἐργάζονται σέ μεγάλο ὕψος. Ὅπως σὸ στέγαστρο Καλατράβα, στις κεραιές τηλεφωνίας, στους βιομηχανικοὺς γερανούς, στις καμινάδες και ὑψικαμίνους κ.ά. Στὴν Ἑλλάδα δὲν ξεπερνοῦν τους 300. (Για τὴ γέφυρα Ρίου-Ἀντιρρίου ἔγινε «εἰσαγωγή» ἀπὸ τὴ Γαλλία).

Τὸ ἐπάγγελμά τους ἀπαιτεῖ πολὺ καλὴ φυσικὴ και ψυχολογικὴ κατάσταση, νηφαλιότητα, ὑπευθυνότητα, «ἀφοβία», μετρημένες και ζυγισμένες κινήσεις. Ἄλλὰ και αὐστηρὴ προσήλωση στους ἐργασιακοὺς κανόνες, ἀφοῦ «τὰ λάθη τους γίνονται μόνο μὴ φορά», δηλαδή, ἂν συμβεῖ κάτι δυσάρεστο σέ ἐκεῖνο τὸ ὕψος, ἢ ἀπόληξή του θὰ εἶναι μοιραία, θανατηφόρα. Ἔτσι, δὲν ὑπάρχουν περιθώρια για ἀνευθυνότητα, βιασύνες, ἀμέλειες, ἀδιαφορία για τὰ συστήματα ἀσφάλειας. Ἄλλὰ οὔτε ὑπερέκθεση και κακές συνεννοήσεις με τους συνεργάτες τους. Τὰ ὑλικά ἀγκύρωσης, ἀλλὰ και τὰ σημεῖα ἀγκύρωσης (στηρίγματα), ἐπιμελῶς πιστοποιημένα· και πολλαπλά, για τὸ ἐνδεχόμενο ὑποχώρησης και ἀχρήστευσης του βασικοῦ σημείου στηρίξης. Βέβαια, δὲν θὰ συμβοῦν ὅλα μαζί τὰ ἀρνητικὰ ἐνδεχόμενα, ἀλλὰ ποτὲ δὲν «θὰ ἀφεθεῖ στὴν τύχη του» οὔτε ἓνα ἀπ'

αὐτά. Ταυτόχρονα δέ, δὲν ἐπιτρέπεται να ἀφήσουν να τους γίνεῖ ἡ αὐξημένη και διαρκὴς ἐπικινδυνότητα τῆς δουλειᾶς τους ἀνασταλτικό ἄγχος και φοβία.

Ὅλες αὐτές οἱ πτυχές τῶν ἐναεριτῶν μποροῦν να μεταφερθοῦν «αὐτούσιες» στὴ ζωὴ του Χριστιανοῦ. Ὑπάρχουν ἀσφαλῶς δυὸ πολὺ θεμελιώδεις διαφορές. Ἡ ἀνύψωσή μας, ξεπερνᾶει κάθε ἀνθρώπινη κλίμακα μέτρησης· δὲν εἶναι μόνο κάποια μέτρα πάνω ἀπὸ τὸ χῶμα, ἀλλὰ φτάνει στο θρόνο του Θεοῦ. Καί: τὸ στήριγμά μας, ὁ Χριστὸς, δὲν ὑποχωρεῖ ποτέ· εἶναι βέβαιο και ἀπόλυτα πιστοποιημένο. Καί –φυσικά– οἱ ἀμοιβές ἐργασίας εἶναι ἐδῶ ἀπείρως ὑψηλότερες ἀπὸ του ὁποιοῦ ἐναερίτη.

Ἀρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα

Κάποιες περιπτώσεις ἀγιασμένων μορφῶν πού πέρασαν ἀπὸ τὸν πλανήτη παρουσιάζουν πῶς συγκεκριμένη ὁμοιότητα με τους σημερινούς ἐναερίτες. Καθὼς οἱ εὐλογημένες αὐτές ὑπάρξεις, για να καρπωθοῦν με σιγουριά τις οὐράνιες ἀμοιβές και ἀναβάσεις, θέλησαν να ἀνυψωθοῦν και σωματικὰ ἀπὸ τὸ χοῖκὸ στοιχείο.

Μία τέτοια αξιοσημείωτη περίπτωση εἶναι του Ἀγίου Ἀλυπίου του Κιόνιτου (26 Νοεμβρίου). Με θαυμαστὸ ζῆλο ξεκόπηκε τελείως ἀπὸ τὴ γῆ, και ἀνέβηκε σ' ἓναν στύλο, φτιαχροντας στὴν κορυφή του μὴ ὑποτυπώδη ἐξέδρα κι ἓνα ἀπλό στέγαστρο. Ἄλλὰ, σύντομα ἐπανεξέτασε τὴν κατάσταση, και κυριευμένος ἀπὸ ἀπόλυτη ἀγάπη για τὸν Κύριο, ζήτησε ἓνα τσεκούρι και τὰ πέταξε ὅλα αὐτὰ καταγῆς, μένοντας τελείως ἀκάλυπτος, δεχόμενος καρτερικὰ ἥλιους, ἀνέμους, βροχές, παγωνιές. Με τὸν ἥρωισμό αὐτὸ του Ἀγίου Ἀλυπίου, ὁ Διάβολος κατεξουτελισμένος, ἀνεχώρησε μακριὰ του, μὴ βρίσκοντας ἔδαφος να στήσει τις παγίδες του. Δὲν του ἄφησε περιθώρια ὁ Ἅγιος να δρέψει τὸν παραμικρὸ (δαιμονικὸ) καρπὸ, ἀλλὰ –ἀντίθετα– προκάλεσε στὸν Ἅγιο Ἀλύπιο τὴ μέγιστη ἐπίγεια ἀνύψωση και τὰ ἀφθάρτα στεφάνια δόξας.

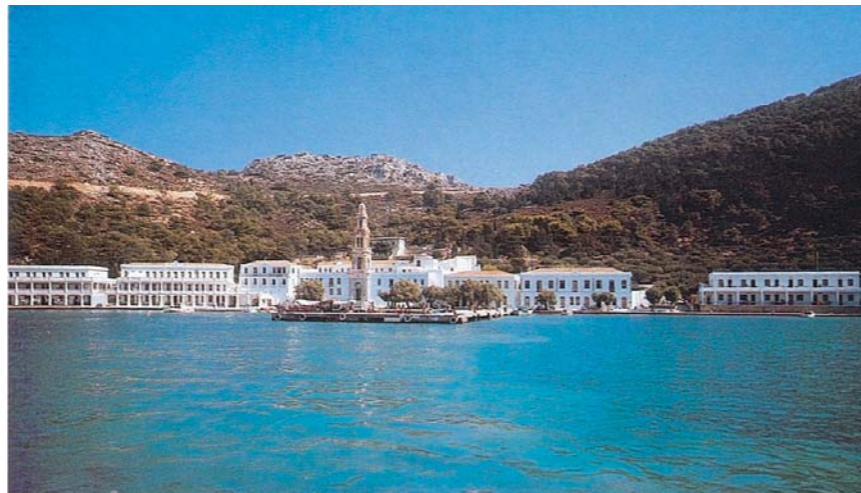
Ἴδου, ἥρωισμός! Ἴδου, ἀνάβαση με τὴν καλύτερη προοπτικὴ!

Ἄς ἔχουμε τὴν εὐχή του! Καί –ὅσο γίνεται– τὸν ἥρωισμό του! Αὐτὸν προέχει να μιμούμαστε, και ὄχι τόσο κάποιες συγκεκριμένες πράξεις τῶν Ἀγίων.

Ἀπὸ τὰ θαύματα τοῦ Πανορμίτη τῆς Σύμης

Ἀπὸ καιρὸ σχεδίαζαν νὰ πᾶνε νὰ προσκυνήσουν στὸ μοναστήρι τοῦ Τ. Προδρόμου πὸν βρίσκεται σκαρφαλωμένο στὰ ἥρωικὰ βουνὰ τῆς Μακεδονίας. Καὶ ὅταν τὸ κατάφεραν, μὲ χαρὰ ὀδήγησαν τὰ βήματά τους στὸ μοναστήρι, ποῦναι ἄλλωστε, ὅπως κάθε μοναστήρι, ὁδηγῶν πνευματικῆ.

Ἄνοιξη ἦταν, ἐποχὴ πὸν ἡ φύση ἔχει βάλει ὅλη της τὴ δύναμη γιὰ νὰ ὑμνήσει μὲ τὰ ποικίλα χρώματά της τὸν Δημιουργό της. Ἀπολάμβαναν μέσα ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο ὅλη τὴ διαδρομὴ. Ἄφησαν πίσω τους τὸν πλούσιο κάμπος καὶ ἄρχισαν νὰ ἀνεβαίνουν τοὺς πρόποδες τοῦ πανέμορφου βουνοῦ. Μοσχοβολοῦσε τὸ θυμάρικα καὶ ὅσο ἀνέβαιναν τόσο περισσότερο γινόταν ὑπέροχο τὸ τοπίο. Ἀπὸ ψηλὰ φαίνονταν ὅλος ὁ μακεδονικὸς κάμπος μέχρι πὸν ἔπαιρνε τὸ μάτι σου, ὡς τὸ Θεματικὸ κόλπο. Θεά μαγευτικῆ. Τὸ δάσος πὸν ὀλοένα ἀνέβαιναν ἦταν γεμάτο ἀπὸ ὀξείες, καστανιές, δρῦς καὶ πυκνὴ βλάστηση. Ποιὰ ψυχὴ δὲ θὰ ἔστρεφε τὸ βλέμμα της στὸν οὐρανὸ καὶ δὲ θὰ δοξολογοῦσε τὸν Κτίστη τοῦ παντός; Μ' αὐτὲς τὶς σκέψεις ἔφτασαν οἱ προσκυνητὲς στὸ μοναστήρι. Ἄφησαν πίσω τους τὴ μικρὴ, ἀλλὰ τόσο περιποιημένη καὶ γεμάτη λουλούδια αὐλὴ καὶ ἀντίκρισαν τὸ καθολικὸ μὲ τους τρεῖς τρούλους νὰ προβάλλουν σὲ πρωτότυπο σχῆμα πάνω ἀπὸ τὴν πέτρινη σκεπὴ. Τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ καθολικοῦ μὲ τὸ ξυλόγλυπτο τέμπλο, τὴ θαυματουργὴ εἰκόνα τοῦ Τιμίου Προδρόμου γαληνεύουν κάθε ἐπισκέπτη. Ἄφου προσκύνησαν πέρασαν γιὰ κέρασμα στὸ ἀρχονταρῖκι ἀπὸ τὴ μοναχὴ πὸν εἶχε τὸ συγκεκριμένο διακόνημα.

Πρωτ. Νεκταρίου Σαββίδη,
ὑπευθ. Γραφείου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς
Ι. Μ. Βεροίας καὶ Ναούσης

Τοὺς μίλησε γιὰ τὸ ἱστορικὸ τοῦ μοναστηριοῦ καὶ σὲ λίγο φάνηκε καὶ ἡ Γερόντισσα. Ἄπλη καὶ πρόσχαρη. Δὲν εἶναι πολλὰ χρόνια πὸν δέχθηκε τὴν πρόσκληση τοῦ φιλομόναχου Ἐπισκόπου τῆς περιοχῆς καὶ ἐγκαταστάθηκε μὲ τὴν εὐχὴ τοῦ Γεροντῆ τῆς ἐδῶ.

– Γερόντισσα, εὐλογεῖτε.

Τὴν εὐχὴ τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Προδρόμου νὰ ἔχουμε.

– Θαυμάσαμε, εἶπαν οἱ προσκυνητὲς, τὴν ὑπέροχη φύση καὶ τὴν τοποθεσίαν τοῦ μοναστηριοῦ. Συμφώνησε ἡ Γερόντισσα.

– Ἔτσι εἶναι παιδιὰ μου. Ἄν Θεὸς προνοεῖ γιὰ ὅλη τὴ φύση καὶ τὴ δημιουργία, πόσο μᾶλλον γιὰ κάθε ἄνθρωπο. Εἶναι κοντὰ σὲ κάθε στιγμή τῆς ζωῆς μας. Ἄρκει ἐμεῖς νὰ ἀγωνιζόμαστε νὰ ζοῦμε σύμφωνα μὲ τὸ θέλημά Του. Ἐπεμβαίνει στὴ ζωὴ μας καὶ μᾶς βοηθᾷ. Εἶναι ζωντανὴ ἡ Παρουσία Του.

Κάτι πῆγε νὰ πεῖ περισσότερο, ἀλλὰ δίστασε.

– Συνεχίστε, ψιθύρισε κάποιος ἀπὸ τοὺς προσκυνητὲς.

– Θὰ διηγηθῶ στὴν ἀγάπη σας ἓνα περιστατικὸ ἀπὸ τὴ ζωὴ μου. Τὸ ἀναφέρω πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ. Τοῦ Πανορμίτη τῆς Σύμης.

– Τί σχέση ἔχετε ἐσεῖς Γερόντισσα, μὲ τὸ μακρινὸ Πανορμίτη τῆς Δωδεκανήσου;

– Θὰ σᾶς πῶ.

Ἄρχισε τὴ διήγηση κι ὅλοι κρεμάστηκαν ἀπὸ τὰ χεῖλη της. Ἀκόμη καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ ἤσυχασαν γιὰ νὰ ἀκούσουν.

– Θὰ σᾶς πῶ πολλά χρόνια πίσω. Στὸ ὄμορφο νησί τῆς Κιμῶλου πὸν γεννήθηκε. Σὰν μικρὸ παιδί, ὅπως μοῦ ἔλεγαν οἱ γονεῖς μου, ἦμουν ζωηρὸ καὶ ἀεικίνητο. Ὡσπου ξαφνικὰ ἀρρώστησα. Ἐπεσα στὸ κρεβάτι καὶ μάλιστα μὲ ἀρρώστια βαριά. Ὁ νεαρὸς ἀγροτικὸς γιατρὸς πὸν μὲ ἐξέτασε διέγνωσε πολιομυελίτιδα ἄρρωστια πὸν καταλήγει σὲ μυϊκὴ ἀτροφία δηλαδὴ σὲ ἀναπηρία. Ὁργανωμένο νοσοκομεῖο δὲν ὑπῆρχε καὶ ἡ μεταφορὰ στὸν Πειραιᾶ ἦταν δύσκολη καὶ ἐπείγουσα. Ὅμως ἔπρεπε νὰ γίνει. Οἱ γονεῖς μου, ἐνῶ ἦμουνα μὲ ὑψηλὸ πυρετὸ καὶ σὲ ἀκίνησι, μὲ ἔβαλαν στὸ καράβι γιὰ τὸν Πειραιᾶ. Ἄν προλάβαιναν καὶ ἂν γινόμουνα καλά. Ζήτημα ζωῆς καὶ θανάτου. Ἦταν ὅμως ἄνθρωποι μὲ μεγάλη πίστη καὶ βαθιὰ εὐλάβεια. Εὐλογημένοι. Ὅλα τὰ ἀνέθεσαν στὸ Θεό. Εἶχαν σὲ εὐλάβεια τὸν Ἀρχάγγελο τῆς Σύμης. Τὸν Πανορμίτη. Ἀμέσως ζήτησαν τὴν βοήθειά του. Πῶς ὅμως θὰ πείτε ἀφῶ ἐπικοινωνία δὲν ὑπῆρχε καὶ ἡ Κίμωλος εἶναι πολλὰ μίλια μακριὰ καὶ στὴν ἄλλη πλευρὰ τοῦ Αἰγαίου; Καὶ ὅμως παιδιὰ μου, ὅπου ὑπάρχει πίστη ἀληθινὴ δὲν ὑπάρχουν ἐμπόδια καὶ ἀποστάσεις. Ὁ πατέρας μου μέσα σὲ ἓνα μι-

κρὸ κασελάκι ἔβαλε λάδι, θυμίαμα, καρβουνάκια καὶ τὸ ὄνομά μου. Ἐκλείσε τὸ κιβώτιο μὲ πίσσα γιὰ νὰ μὴν βραχεῖ τὸ περιεχόμενο καὶ καθὼς ξεκινούσε τὸ καράβι ἀπὸ τὴν Κίμωλο γιὰ τὸν Πειραιᾶ πὸν ἔπρεπε νὰ πᾶμε, τὸ ἔριξε στὸ παραγμένο πέλαγος. Δυνατὴ προσευχὴ ἔσπασε μέσα ἀπὸ τὴν καρδιὰ τοῦ πατέρα μου γιὰ νὰ φτάσει τὸ κιβώτιο πὸν ρίχθηκε στὴ θάλασσα στὸν Πανορμίτη, στὴν Σύμη, στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ Αἰγαίου. Νὰ ἐπέμβει ὁ Ἀρχάγγελος γιὰ νὰ σωθεῖ τὸ παιδάκι του, πὸν χανόταν ἀπὸ τὴν φοβερὴ ἀρρώστια, δηλαδὴ ἐγὼ πὸν σὰς ὀμιλῶ.

– Εἶναι δυνατὸν νὰ γίνει κάτι τέτοιο, ρώτησε διστακτικὰ κάποιος ἀπὸ τοὺς προσκυνητὲς. Ἐνα ἀκυβέρνητο κουτάκι νὰ ἐπιπλέει στὸ πέλαγος καὶ νὰ πρέπει πᾶει σὲ συγκεκριμένο προορισμό;

– Καὶ ὅμως παιδιὰ μου. Ἐμεῖς ἐνῶ φτάσαμε στὸν Πειραιᾶ γιὰ τὴν νοσηλεία, τὸ μικρὸ δεματάκι διέπλευσε κάτω ἀπὸ τὶς φτεροῦγες τοῦ Ἀρχαγγέλου ὅλο τὸ Αἶγαῖο πέλαγος καὶ ἔφτασε στὸν Πανορμίτη, στὴ Σύμη! Τὸ πῆραν ἀπὸ τὴν προκυμαία στὸ μοναστήρι. Τὸ ἄνοιξαν. Πῆραν εὐλαβικὰ τὸ λάδι γιὰ νὰ τὸ ἀνάψουν στὸ κανδήλι τοῦ Ἀρχαγγέλου.

Σιγὴ ἐπικράτησε γιὰ μίαν στιγμὴ στὸ ἀρχονταρῖκι καὶ ἡ Γερόντισσα συγκινημένη συνέχισε. Ἐγὼ ἔγινα ἀμέσως καλά. Μὲ θεράπευσε ὁ Πανορμίτης. Ξανάγινα τὸ ζωηρὸ παιδάκι, ἐνῶ τώρα θὰ ἦμουν στὴν καλλίτερη περίπτωση ἀνάπηρη! Μετὰ ἀπὸ λίγο καιρὸ λάβαμε καὶ γράμμα, πὸν εὐλαβικὰ φυλάμε, ἀπὸ τὸ μοναστήρι τοῦ Πανορμίτη πὸν ἀνέφερε πῶς παρέλαβαν τὸ δέμα. Πρόσφατα ἀξιώθηκα, νὰ προσκυνήσω τὴν Χάρη τοῦ Πανορμίτη καὶ νὰ τοῦ πῶ ὅτι ὀφείλω σὲ αὐτὸν τὴν ζωὴ μου καὶ τὸ ἀγγελικὸ σχῆμα πὸν φορῶ!

Ἀπόλυτη ἡσυχία ἀπλώθηκε στὸ ἀρχονταρῖκι μὲ τὸ τέλος τῆς διήγησης ἀπὸ τὴν Γερόντισσα. Λὲς καὶ σὲ ὅλους ὅσους ἀκούγαν χύθηκε μίαν σταλαγματιὰ ἀπὸ τὴν χάρη τοῦ Πανορμίτη μέσα τους. Πῆραν τὴν εὐχὴ τῆς Γερόντισσας καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὴν ἐπιστροφή. Κανεὶς δὲν ἔλεγε τίποτε στὸ αὐτοκίνητο. Μόνο μίαν μυστικὴ καρδιακὴ προσευχὴ ἀνέβαινε ἀπ' ὅλους στὸν προεξάρχοντα τῶν Ἀγγελικῶν Δυνάμεων: «Σκέπασον καὶ ἡμᾶς ἐν τῇ σκέπῃ τῶν περὺγων σου μέγιστε Μιχαήλ Ἀρχάγγελε».

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Σύναξη των Προκαθημένων των κατά τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν

Συνήλθαν ἀπὸ 10 ἕως 12 Ὀκτωβρίου στὸ Φανάρι, μετὰ ἀπὸ πρόσκληση καὶ ὑπὸ τὴν προεδρία τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, οἱ Προκαθημένοι καὶ οἱ Ἀντιπρόσωποι τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μετὰ τὴν εὐκαιρία τῆς ἀνακήρυξης τοῦ ἔτους αὐτοῦ ὡς ἔτους τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου. Ὅσοι συμμετείχαν, μετὰ πλήρη ἐπίγνωση τῆς σοβαρότητος τῶν προβλημάτων πού διαρκῶς διαγκοῦνται στὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἀγωνιζόμενοι γιὰ τὴν ἄμεση ἀντιμετώπισή τους ὡς «*ὑπηρετῶν Χριστοῦ καὶ οἰκονόμοι μυστηρίων Θεοῦ*» (Α΄ Κορ. 4,1), διεκήρυξαν ἀπὸ τὴν ἔδρα τῆς Πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας καὶ ἐπαναβεβαίωσαν τὰ ἀκόλουθα: α) Τὴν ἀταλάντευτον θέσιν καὶ ὑποχρέωσιν ἡμῶν πρὸς διασφάλισιν τῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ «*ἀπαξ παραδοθείση τοῖς ἀγίοις πίστει*» (Ἰούδα 3) τῶν Πατέρων ἡμῶν, τῇ αὐτῇ κοινῇ Θεῖα Εὐχαριστία, καὶ τῇ πιστῇ τηρήσει τοῦ κανονικοῦ συστήματος διακυβερνήσεως τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῆς ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ εἰρήνης διευθετήσεως τῶν ἐκάστοτε τυχόν ἀναφυομένων προβλημάτων εἰς τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις ἡμῶν. β) Τὴν βούλησιν ἡμῶν διὰ τὴν ταχεῖαν θεραπείαν πάσης κανονικῆς ἀνωμαλίας προελθούσης ἐξ ἱστορικῶν συγκυριῶν καὶ ποιμαντικῶν ἀναγκῶν, ὡς ἐν τῇ λεγομένῃ Ὁρθοδόξῳ Διασπορᾷ, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ὑπερβάσεως πάσης τυχόν ξένης πρὸς

τὴν Ὁρθόδοξον ἐκκλησιολογίαν ἐπιρροῆς. Πρὸς τοῦτο, χαιρετίζομεν τὴν πρότασιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου νὰ συγκαλέσῃ διὰ τὸ θέμα τοῦτο, ὡς καὶ διὰ τὴν συνέχισιν τῆς προετοιμασίας τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, Πανορθόδοξου Διασκέψεως ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς ἔτους 2009, εἰς τὰς ὁποίας, συμφώνως πρὸς τὴν ἰσχυσασαν πρὸ τῶν Πανορθόδοξων Διασκέψεων τῆς Ρόδου τάξιν καὶ πρακτικὴν, θὰ προσκαλέσῃ ἀπάσας τὰς Ἀυτοκεφάλους Ἐκκλησίας. γ) Τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν ὅπως, παρὰ τὰς οἰασδήποτε δυσκολίας, συνεχίσωμεν τοὺς θεολογικοὺς διαλόγους μετὰ τῶν λοιπῶν Χριστιανῶν, ὡς καὶ τοὺς διαθρησκειακοὺς διαλόγους, ἰδιαιτέρως μετὰ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τοῦ Ἰσλάμ, δοθέντος ὅτι ὁ διάλογος ἀποτελεῖ τὸν μόνον τρόπον ἐπὶ λύσεως τῶν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων διαφορῶν, ἰδιαιτέρως εἰς μίαν ἐποχὴν, ὡς ἡ σημερινή, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ παντοῖαι διαιρέσεις, περιλαμβανομένων καὶ ἐκείνων ἐν ὀνόματι τῆς θρησκείας, ἀπειλοῦν τὴν εἰρήνην καὶ ἐνότητα τῶν ἀνθρώπων. δ) Τὴν ὑποστήριξιν ἡμῶν πρὸς τὰς πρωτοβουλίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, καθὼς καὶ ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, διὰ τὴν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ἡ σημερινὴ οἰκολογικὴ κρίσις, ὡς ὀφειλομένη καὶ εἰς πνευματικούς καὶ ἠθικούς λόγους, καθιστᾷ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ἐπιτακτικὸν τὸ χρέος τῆς Ἐκκλησίας ὅπως συμβάλῃ διὰ τῶν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς πνευματικῶν μέσων, εἰς τὴν προστασίαν τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν συνεπειῶν τῆς ἀνθρωπίνης ἀπληστίας. Πρὸς τοῦτο ἐπαναβεβαίωμεν τὸν καθορισμὸν τῆς 1ης Σεπτεμβρίου, πρώτης ἡμέρας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, ὡς ἡμέρας εἰδικῶν προσευχῶν διὰ τὴν προστασίαν τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ, καὶ ὑποστηρίζομεν τὴν

εἰσαγωγὴν τοῦ θέματος τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος εἰς τὴν κατηχητικὴν, κηρυγματικὴν καὶ ἐν γένει ποιμαντικὴν δρᾶσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν, ὡς τοῦτο ἤδη συμβαίνει εἰς ὠρισμένας ἐξ αὐτῶν. ε) Τὴν ἀπόφασιν ὅπως προβῶμεν εἰς τὰς ἀναγκαίας ἐνεργείας, ἵνα συσταθῇ Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ πρὸς μελέτην τῶν θεμάτων βιοθικῆς, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ κόσμος ἀναμένει καὶ τὴν τοποθέτησιν τῆς Ὁρθοδοξίας».

Χειροτονίες – Χειροθεσίες στὴν Ἱ. Μ. Σταγῶν καὶ Μετεώρων

Στις 11.10.08 ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Σεραφεῖμ, στὴν Ἱ. Μ. Βαρλαάμ, χειροτόνησε σὲ Διάκονο τὸν κ. Ἡλία Χουδρό, ὁ ὁποῖος ἐκπαιδεύθηκε σχετικὰ στὸ Μοναστήρι. Τὸν ἴδιο ὁ Σεβ. χειροτόνησε σὲ Ἱερέα τὴν Κυριακὴ 12.10.08 στὸν Ἱ. Ναὸ τῆς Βασιλικῆς. Εἶναι ὁ 46ος Ἱερέας πού χειροτονήθηκε ἀπὸ τὸν κ. Σεραφεῖμ ὡς Ἐφημέριος στὸ διάστημα τῆς Δεκαεπταετίας του στὴν Ἱ. Μ. Σταγῶν καὶ Μετεώρων. Τὴν Παρασκευὴ 10.10.08 στὸ τέλος τοῦ Ἑσπερινοῦ ὁ Σεβ. χειροθέτησε σὲ Ἀρχιμανδρίτες στὴν Ἱ. Μονὴ Βαρλαάμ τοὺς δύο ἀδελφούς της Ἱερομονάχους Βαρλαάμ Νιαβῆν καὶ Νήφωνα Καψάλην, πού ἐξυπηρετοῦν συχνὰ στὴ λατρεία καὶ στὸ κήρυγμα Ἱ. Ναοῦ καὶ ἄλλες Ἱ. Μονές τῆς Ἐπαρχίας μας. Κατὰ τὸ παρελθὸν τρίμηνο γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ εἶχε χειροθετήσει σὲ Ἀρχιμανδρίτες δύο

ἀκόμη Ἱερομονάχους, τὸν Ἰωάσαφ Μακρῆν ἀδελφὸν τῆς Ἱ. Μονῆς Μεταμορφώσεως καὶ τὸν Βενέδικτον Ζαχαράκη, ἀδελφὸν τῆς Ἱ. Μονῆς Βαρλαάμ. Καὶ οἱ τέσσερις εἶναι ἐξαίρετοι νέοι καὶ μοναχοί, πτυχιούχοι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Παρὰ τὴν ἀνάγκη γιὰ ἐξυπηρέτηση σὲ Βρεφονηπιακὸ Σταθμὸ καὶ ἄλλων μικρῶν παιδιῶν ὤθησαν τὸν κ. Σεραφεῖμ νὰ ἀποφασίσῃ τὴν ἀνοικοδόμησιν ἑνὸς ἀκόμη Βρεφονηπιακοῦ Σταθμοῦ στὴν Καλαμπάκα. Σὲ εὐρύχωρο οἰκόπεδο, πού παραχωρήθηκε ἀπὸ τὸν Δήμο Καλαμπάκας (παραπλευρῶς τοῦ νεόδμητου Ἱ. Ν. Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Καλαμπάκας), ἔχει ἤδη ἀρχίσει καὶ οἰκοδομεῖται ὁ Βρεφονηπιακὸς Σταθμὸς. Ἔργο μεγάλης κοινωνικῆς σημασίας καὶ προσφορᾶς.

Καὶ τέταρτο πυροσβεστικὸ δῆγμα ἀπὸ τὴν Ἱ. Μ. Κορίνθου

Στις 25.10.08 στὸν Ἱ. Ν. τοῦ Ἀποστόλου Παύλου Κορίνθου, μετὰ τὸν καθιερωμένον Ἀγιασμό, ὁ Σεβ. Κορίνθου κ. Διονύσιος, παρέδωσε στὸν Δήμαρχο Στυμφαλίας κ. Κ. Λέγγα, Πυροσβεστικὸ Ὅχημα, ἐλαφροῦ τύπου, πλήρως ἐξοπλισμένο, δωρεὰ τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Κορίνθου. Πρόκειται γιὰ τὸ τέταρτο πού παραδόθηκε ἀπὸ τὴν Ἱ. Μητρόπολη μετὰ τὰ ἄλλα τρία πανομοιότυπα πού προσφέρθηκαν στοὺς Δή-

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

μους Τενέας, Φενεού και Σικυώνος. Οι προσφορές αυτές, σηματοδοτούν συμβολισμό με πολλές παραμέτρους και αποδεικνύουν στην πράξη την περιβαλλοντική ευαισθησία του Σεβ. κ. Διονυσίου και την κατά το δυνατόν συμβολή της Ι. Μ. Κορίνθου για την προστασία του έπαπειλούμενου να καταστραφεί ολοσχερώς πανέμορφου Κορινθιακού δασικού πλούτου, από τους πάσης μορφής πυρομανείς, και τους οικοπεδοφάγους, που εν πολλοίς τα έχουν αποφιλώσει, για έκνομους και ιδιοτελείς

σκοπούς. Άλλα πέραν των άλλων ή ενέργεια αυτή έχει διδακτικό χαρακτήρα. Θέλει να συμβάλλει ώστε να υπάρξουν και άλλοι μιμητές που εύτυχως, έστω δευτερεύοντα, υπάρχουν στο Νομό. Η δωρεά δεν είναι καθόλου τυχαία, γιατί στοχεύει στην ενίσχυση του Έθελοντικού θεσμού της δασοπροστασίας, που όπως αποδείχτηκε στην περιοχή συστήθηκε και ενεργοποιήθηκε προγραμματισμένα από τους οικείους Δήμους, τα δε αποτελέσματα, κατά το εφετινό καλοκαίρι, ήταν πασιφανή και αισιόδοξα.

Έκπρόσωποι της Εκκλησίας της Ελλάδος στις Βρυξέλλες

Κατόπιν προσκλήσεως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πραγματοποιήθηκε ενημερωτική επίσκεψη Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών, Άνωτέρων Κληρικών, Συνεργατών της Εκκλησίας της Ελλάδος και διακεκριμένων Νομικών και Δικαστικών, στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες, από 14 έως 16 Οκτωβρίου έ.ε. Στην επίσκεψη αυτή συμμετείχαν οι Σεβ. Μητροπολίτες Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Θηβών και Λεβαδείας κ. Γεώργιος, και Παροναξίας κ. Καλλίνικος, οί Αρχιμ. Ν. Παρασκευάκος, Γραμματέας της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Συντονιστής Υποθέσεων της Ιεράς Συνόδου, Ά. Άβραμιώτης, Δ/ντής Διοικήσεως της Ε.Κ.Υ.Ο. της Εκκλησίας της Ελλάδος, Χρ. Παπαθανασίου, Ιεροκήρυκας της Ι.Α.Α. Ι. Νικολόπουλος,

Γραμματέας της Ι.Α.Α., Καραμούζης Ιωάννης, Συνεργάτης της Συνοδικής Επιτροπής επί των Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων και Ιεροκήρυκας της Ι. Μ. Χαλκίδος, ο Πρωτ. κ. Κυρ. Τσουρός, Γραμματέας της Συνοδικής Επιτροπής επί των Αίρέσεων και Μέλος της Ειδικής Συνοδικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, και αρκετά λαϊκά στελέχη της Εκκλησίας. Οί επισκέπτες συναντήθηκαν με τον Σεβ. Βελγίου κ. Παντελεήμονα και τους Βοηθούς Επισκόπους Εύμεινειας κ. Μάξιμο και Σινώπης κ. Άθηναγόρα, με τους Ευρωβουλευτές κ. Ι. Βαρβιτσιώτη, κα Εύ. Τζαμπάζη και κ. Δ. Παπαδημούλη, με τον Έλληνα Επίτροπο για το Περιβάλλον κ. Στ. Δήμα και τον Σλοβάκο Επίτροπο για τον Πολιτισμό και την Εκπαίδευση κ. Jan Figel, με τον Πρόσβη της Ελλάδος στο Βέλγιο κ. Γ. Παπαδόπουλο, τον Μόνιμο Αντιπρόσωπο της Ελλάδος στην Ε.Ε., Πρόσβη κ. Β. Κασκαρέλλη και πολλούς ακόμη διευθυντές τομέων των θεσμικών οργάνων της Ε.Ε. Οί συζητήσεις επικεντρώθηκαν στο μέλλον της Ευρώπης και στην συνθήκη της Λισαβώνας, στον διάλογο της Ε.Ε. με τις Εκκλησίες, στην σπουδαιότητα της περιβαλλοντικής πολιτικής της Ε.Ε., στην ανάγκη για προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, στα θεμελιώδη και ανθρώπινα δικαιώματα, στην μεταναστευτική και στην διεύρυνση της Ε.Ε.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Δραστηριότητες της Ι. Μ. Σύρου

Στις 13.10.08 ο Σεβ. Σύρου κ. Δωρόθεος παρέστη στην τελετή βράβευσης των άριστων αποφοίτων Λυκείου της Σύρου από το Υποκατάστημα της «EUROBANK», που έλαβε χώρα στο Ξενοδοχείο «Ερμής» στην Ερμούπολη. Στο σύντομο χαιρετισμό του, συνεχάρη την Τράπεζα και τα Διευθυντικά της στελέχη για την πρωτοβουλία τους, ευχήθηκε η Τράπεζα να σταθεί όρθια στην παγκόσμια οικονομική κρίση και τόνισε ότι και η Εκκλησία στηρίζει πολλούς σπουδαστές, γιατί πιστεύει σ' αυτούς και τις δυνατότητές τους. Στις 15.10.08 εξέτασε ο κ. Δωρόθεος τέλεσε τον Άγιασμό για την έναρξη των μαθημάτων, περιόδου 2008-2009, της Σχολής Άγιογραφίας της Ι. Μητροπόλεως από όπου και η φωτογραφία. Μετά το πέρας του Άγιασμού, ο Σεβ. δήλωσε: «Από σήμερα, αρχίζει και πάλι η δραστηριότητα του Εργαστηρίου Βυζαντινής Άγιογραφίας της Ιεράς μας Μητροπόλεως, που βρίσκεται δίπλα στο Μητροπολιτικό Μέγαρο, στο χώρο που στεγαζόταν το Εκκλησιαστικό Μουσείο, πάνω από το Εργαστήριο Δημιουργικής Άπασχόλησης Παιδιών. Τα μαθήματα θα παραδίδονται κάθε

Τετάρτη, 5-8 μ.μ., από τους έκλεκτους μας συνεργάτες Παναγιώτη και Νίκο Μεταξά. Υπεύθυνη έχει όρισει η Μοναχή Θεοδύμη Βοσκούδακη... Όπως συμφωνήσαμε με τους δασκάλους και τους μαθητές, κατά την περίοδο της Μ. Τεσσαρακοστής, η Ιερά μας Μητρόπολη θα διοργανώσει την πρώτη Έκθεση Εικόνων, που δημιούργησαν οί μαθητές του Άγιογραφικού Εργαστηρίου, για να δεί ο λαός μας και να θαυμάσει τα έργα τους και να επαινέσει τη δημιουργικότητά τους».

Ημερίδα για τους συνεργάτες του κέντρου Γάμου στην Ι. Μ. Φθιώτιδος

Η καταλυτική Θ. Λειτουργία, που τελέστηκε στις 11.10.08 στο Καθολικό της ιστορικής Ι. Μ. Παναγίας Δαμάστας, όπου χοροστάτησε καιμίλησε ο Σεβ. Φθιώτιδος κ. Νικόλαος, ήταν η καλύτερη εισαγωγή και προετοιμασία για την Ημερίδα, που ακολούθησε. Στην φιλόξενη τράπεζα του Μοναστηριού, όπου με πολλή αγάπη ή γερόντισσα Ιωάννα και η υπόλοιπη Αδελφότητα είχαν ετοιμάσει ένα πλούσιο πρωινό, προηγήθηκε σύντομη γνωριμία και παρουσίαση των συμμετεχόντων. Στη συνέχεια ο Σεβ. καλωσόρισε τους περίπου σαράντα Συνεργάτες του Κέντρου Γάμου, τονίζοντας ότι η ποιμαντική μέρι-

μα για τον γάμο και την οικογένεια έχει ουσιαστική σημασία για ολόκληρη την Εκκλησία. Ο όμ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Άλ. Σταυρόπουλος με συγκροτημένο θεολογικό λόγο έδωσε το στίγμα του επιστημονικού συνεργάτη ενός Κέντρου Γάμου και Οικογένειας. Ακολούθησε για αρκετή ώρα διάλογος και πολλοί από τους παρευρισκόμενους έλαβαν το λόγο, κατέθεσαν προτάσεις και διατύπωσαν τις απορίες τους. Επικροτήθηκε επίσης η πρόταση του Σεβ. να επαναληφθεί μέσα στις γιορτές μία ακόμα συνάντηση συνεργατών, μαζί με τα παιδιά τους, σε ένορκα Πνευματικό Κέντρο της Λαμίας.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Η «Άλληλεγγύη» στους Άθιγγανους της Κορίνθου

Τους άθιγγανους που διαμένουν σε καταυλισμό της Κορίνθου επισκέφτηκε στις 15.10.08 κλιμάκιο της ΜΚΟ Άλληλεγγύη οι εκπρόσωποι της οποίας τους πρόσφεραν έναμιση τόνο ανθρωπιστικής βοήθειας αποτελούμενη από ρούχα, παιχνίδια, υποδήματα, φάρμακα, είδη εξοπλισμού, πιστή στη δέσμευσή της να βοηθεί όλους όσοι έχουν ανάγκη ανεξάρτητα από φυλή, χρώμα και θρησκεία. Στο συγκεκριμένο καταυλισμό διαμένουν περίπου χίλια άτομα, ανάμεσά τους και πάρα πολλά παιδιά, τα οποία δεν έκρυψαν την χαρά τους όταν αντίκρισαν τα κιβώτια με τα παιχνίδια.

Μνήμη Όσιου Δαυίδ του Γέροντος

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα αλλά και κατάνυξη τελέστηκε το διήμερο 31 Οκτωβρίου - 1 Νοεμβρίου 2008, η ετήσια πανήγυρη της μνήμης του Όσιου Δαυίδ του Γέροντος και θαυματουργού, ιδρυτού και κτίτορος της ομώνυμου Ι. Μονής, η οποία βρίσκεται στην περιοχή των Ροβιών Λίμνης της Β. Εύβοιας. Στόν Πανηγυρικό Έσπερινό και την Παράκληση του Όσιου, την παραμονή της Έορτης, χοροστάτησε ο Σεβ. Χαλκίδος και το θείο λόγο κήρυξε ο Ίεροκήρυκας Αρχιμ. π. Δαμ. Μάκρας. Μετά τόν Έσπερινό και κατά τη διάρκεια της νύκτας, τελέστηκε Ίερά Άγρυπνία. Την κυριώνυμη ημέρα προεξήρχε στην Θ. Λειτουργία ο Σεβ κ. Χρυσόστομος και το θείο λόγο κήρυξε ο Ίεροκήρυκας Αρχιμ. π. Φ. Θεοχάρης. Στην Απόλυση της Θ. Λειτουργίας, ο κ. Χρυσόστομος, κατόπιν προτάσεως του Ήγουμενοσυμβουλίου της Ίερας Μονής απένειμε το όφικιο του Αρχιμανδρίτου στόν Ίερομόναχο π. Γ. Έμμανουηλίδη και εύχθηκε στόν Γέροντα της Ίερας Μονής και σε όλους τους αδελφούς, ο Θεός να τους ενισχύει στόν άγώνα τους, ώστε το Μοναστήρι του Όσιου Δαυίδ να αποτελεί πάντοτε καταφύγιο και τόπο πνευματικής ανά-

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Κήρυγμα και Παράδοση (β')

Γεωργίου Π. Πατρώνου
Όμοτ. Καθηγητού
Πανεπιστημίου Άθηνών

3. Το κήρυγμα στην αποστολική εποχή και στην πατερική παράδοση

Στην αποστολική και αρχαία λειτουργική παράδοση το κήρυγμα κατείχε αναμφισβήτητα κεντρική θέση και αποτέλεσε αναπόσπαστο λειτουργικό στοιχείο στις Κυριακές ευχαριστιακές συνάξεις. Στις συνάξεις αυτές ή άναγνωση σύντομων έπιστολών των Άποστόλων ή τμημάτων διαφόρων ευαγγελικών και αποστολικών περικοπών αποτέλεσε βασικό στοιχείο πνευματικού και έρμηνευτικού ενδιαφέροντος. Έτσι, ή διδαχή και ή διδασκαλία πήρε τη μορφή σταδιακά του ευαγγελικού και αποστολικού κηρύγματος. Στή συνέχεια οι συναθροισμένοι πιστοί προσεύχονταν, δοξολογούσαν τόν αναστάνα Κύριο, μετείχαν στις τράπεζες αγάπης και στό τέλος κοινωνούσαν των Τιμών Δώρων. Το ιερά Άναγνώσματα από τα Ευαγγέλια και τις ποιμαντικές Έπιστολές των Άποστόλων, μαζί με το έρμηνευτικό και θεολογικό κήρυγμα, αποτελούσαν, κατά κανόνα, δομικό και πρωτογενές στοιχείο της Λατρείας.

Δέν θά ήταν έπομένως ύπερβολή εάν λέγαμε ότι “έν αρχή ήν τό κήρυγμα”! Όχι άσφαλώς με την προτεσταντική έννοια, ότι δηλαδή τό κήρυγμα διαμόρφωσε την ιστορική συνείδηση και την ανάπτυξη της δογματικής θεολογίας της πρώτης Έκκλησίας και του αρχέγονου Χριστιανισμού, αλλά με την έννοια της πρόταξης του κηρύγματος σε κάθε μορφή λατρευτικής και ευχαριστιακής σύναξης. Η κατήχηση των νεοφωτίστων και των πιστών, ή διδαχή επί ήθικών καθηκόντων και ή ποιμανση του λαού επί όλων των βασικών και καθημερινών προβλημάτων, είχαν άμεση σχέση με

τό κήρυγμα. Λέγεται, από τη βιβλική έρευνα, ότι τό αρχικό αποστολικό κήρυγμα αναφερόταν στην πρώτη Έκκλησία στα βασικά στοιχεία της πίστεως, σε αυτό που σήμερα αποκαλούμε δογματική διδασκαλία και ή διδαχή είχε άμεση αναφορά σε θέματα

ήθικής δεοντολογίας και πνευματικής καλλιέργειας. Το κήρυγμα και ή διδαχή αποτελούσαν τό αποκαλούμενο στην έρευνα αποστολικό και ευαγγελικό μήνυμα σωτηρίας.

Άλλά και στην πατερική εκκλησιαστική παράδοση τό κήρυγμα αποτελούσε τό πιο δυναμικό στοιχείο της θεολογικής και ποιμαντικής διακονίας. Οι μεγάλοι Πατέρες της Έκκλησίας μας δέν διακρίθηκαν τόσο για τό συστηματικό θεολογικό έργο τους και για την επιτυχημένη διοικητική παρέμβασή τους στα εκκλησιαστικά πράγματα, όσο για την ποιμαντική θεολογία τους με άποκορύφωση τη διακονία τους στο θεολογικό κήρυγμα και στην πνευματική εργασία τους. Ίσως δέν είναι γνωστό στο ευρύτερο κοινό των πιστών μας ότι όλα σχεδόν τα πατερικά κείμενα που σώζονται δέν είναι έργα συστηματικής θεολογίας, όπως θά λέγαμε σήμερα, δηλαδή δογματικά, τριαδολογικά, χριστολογικά και πνευματολογικά, αλλά κηρυγματικά, που σημαίνει κατηχητικής και ποιμαντικής θεολογίας έργα. Η πατερική παράδοση, πράγματι, πλούτισε όσο τίποτε άλλο τό κήρυγμα και καταξίωσε την κατηχητική ποιμαντική διακονία στην συνείδηση των πιστών επί αιώνες.

Τό κήρυγμα, κατά την Όρθόδοξη πατερική παράδοση, δέν είναι μία γνωστική έγκεφαλκή λειτουργία, ούτε σκοπό έχει την προβολή θεωρητικών θεολογικών γνώσεων. Πολύ περισσότερο, δέν είναι έκφραση προσωπικών προβληματισμών ή ευκαιρία ιδεολογικής και ύπαρξιακής έκτόνωσης. Άπό την άλλη πλευρά τό κήρυγμα δέν συνιστά εύσεβιστικό ρομαντισμό και άκρατη συναισθηματική φόρτιση του θρησκευόμενου άκροατηρίου. Το κήρυγμα έρχεται να έρμηνεύσει τη ζωή και να φωτίσει

τὰ ὑπάρχοντα θεωρητικὰ καὶ πρακτικὰ προβλήματα, μέσα στὰ ἐκάστοτε ἱστορικὰ δεδομένα καὶ πάντοτε ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου. Τὸ κήρυγμα διαλέγεται μὲ τὸν Θεὸ καὶ τὸν ἄνθρωπο διὰ μέσου τῶν ἱερῶν Γραφῶν καὶ τῆς θεολογικῆς ἐκκλησιαστικῆς παράδοσης.

Γι' αὐτὸ καὶ τὸ κήρυγμα δὲν κρίνεται ἀπὸ τὸν εὐκαιριακὸ ἐντυπωσιασμὸ μιᾶς κάποιας προσωπικῆς ἐπιτυχίας, ἀλλὰ ἐὰν τελικὰ ἀποβαίνει «εἰς μετάνοιαν» καὶ «εἰς οἰκοδομήν» τῶν πιστῶν. Πρόκειται γιὰ μία ἐσωτερικὴ λειτουργία ζωῆς, ἀπεγκλωβισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ κάθε κακὸ καὶ δαιμονικὸ καὶ σύνδεσθί του μὲ κάθε καλὸ καὶ χαρισματικὸ. Τὸ κήρυγμα στοχεύει στὴν ἀποενοχοποίηση διὰ τῆς μετανοίας τοῦ κάθε ἀνθρώπου, στὴν ἀπομάκρυνσή του ἀπὸ κάθε ἀμαρτωλοκεντρικότητα καὶ στὴν ἐπιλογή τῆς χαρισματικῆς ὁδοῦ τῆς τελείωσης καὶ θέωσης, πού σημαίνει τὴν παροντικὴ ποιότητα ζωῆς μέσα στὴν χαροποῦ ἀναστάσιμη πραγματικότητα. Καὶ ὅλα αὐτὰ μέσα σὲ μία εὐχαριστιακὴ κοινωνία καὶ κοινότητα καὶ πάντοτε σὲ ἄμεση σχέση μὲ τὸ μυστήριό τῆς θείας Εὐχαριστίας. Εἶναι γεγονός ὅτι τὸ μυστήριό τῆς θείας Εὐχαριστίας συνιστᾷ τὸ ἐσχατολογικὸ «εἶναι» τῆς Ἐκκλησίας, τὸ κήρυγμα ὅμως συνεργεῖ στὴ βίωση ἀπὸ τοὺς πιστοὺς τοῦ «εὔ-εἶναι» τῆς ἱστορικῆς πραγματικότητας. Χωρὶς θεία Εὐχαριστία δὲν νοεῖται θεία Λειτουργία καὶ τὸ κήρυγμα καλεῖται νὰ ἀποκαλύψει αὐτὴ τὴ σωτηριώδη εὐχαριστιακὴ σχέση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴ θεία Λειτουργία.

4. Σχέση τοῦ κηρύγματος μὲ τὴν ἐπιλογή τῶν εὐαγγελικῶν Ἀναγνωσμάτων

Εἴπαμε ὅτι τὸ κήρυγμα πρέπει νὰ ἔχει ὡς βασικὸ καὶ θεμελιακὸ στοιχεῖο τὸν εὐαγγελικὸ λόγο καὶ στὴ συνέχεια νὰ ἐμπνέεται καὶ νὰ διαμορφώνεται σὲ ἄμεση σχέση μὲ τὴν ἐμπειρία τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας παράδοσης. Καὶ πρέπει νὰ τονισθεῖ ἐδῶ ὅτι ἡ ἐπιλογή τῶν εὐαγγελικῶν καὶ ἀποστολικῶν Ἀναγνωσμάτων ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία γιὰ τὸν κυριακὸ καὶ ἑορτολογικὸ κύκλο καθ' ὅλο τὸ λειτουργικὸ ἔτος δὲν εἶναι καθόλου τυχαία. Ὑπάρχει μία ἐνδιαφέρουσα ὀργανικὴ καὶ ἐσωτερικὴ σχέση μεταξύ τοῦ *Εὐαγγελίου* καὶ τοῦ *Ἀποστόλου* πού ἀκοῦμε νὰ ἀναγινώσκονται τὶς Κυριακὲς

καὶ τὶς Γιορτές. Ὅπως ὑπάρχει, ἀσφαλῶς, ἐνδιαφέρουσα θεολογικὴ σχέση καὶ μεταξύ ἀγιογραφικῶν Ἀναγνωσμάτων καὶ ἑορτολογίου τῆς ἡμέρας, μαζὶ μὲ τοὺς ὕμνους καὶ τὶς ψαλμωδίες πού διανθίζουν τὰ ἑορταζόμενα γεγονότα. Τίποτα δὲν εἶναι τυχαῖο στὶς ἐπιλογὲς τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ κήρυκας τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καλεῖται νὰ μᾶς ἀποκαλύψει διὰ τοῦ κηρύγματος αὐτὲς τὶς βαθύτατες θεολογικὲς ἔννοιες πού ἐκπηγάζουν ἀπὸ τὴ σχέση αὐτὴ καὶ νὰ ἐξάρει τὰ πρακτικὰ συμπεράσματα ἀπὸ τὸ ἑορταζόμενο γεγονός, ἀπὸ τὴ βιοτὴ τοῦ μάρτυρα ἢ τοῦ ἀγίου καὶ ἀπὸ τὰ ἱερά κείμενα πού προβάλλονται γιὰ νὰ διαμορφώσουν τὴ ζωὴ μας.

Εἶναι ἐνδεικτικὸ, ὡς παράδειγμα, ὅτι ἡ ἐπιλογή τῶν εὐαγγελικῶν Ἀναγνωσμάτων εἶναι ἐκτενσεστάτη κυρίως ἀπὸ τὰ δυὸ συνοπτικὰ Εὐαγγέλια τοῦ Ματθαίου καὶ τοῦ Λουκᾶ, καὶ πολὺ μικρὴ χρήση γίνεται τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Μάρκου καὶ τοῦ Ἰωάννη. Πρόκειται γιὰ τὶς γνωστὲς Κυριακὲς τοῦ Ματθαίου καὶ τοῦ Λουκᾶ. Στὴ βιβλικὴ ἐπιστήμη τὸ *Εὐαγγέλιο τοῦ Ματθαίου*, μὲ ἔντονη παλιδιαθητικὴ προσέγγιση τῶν θεμάτων, ἰδιαίτερα τῆς χριστολογικῆς θεολογίας, ὀνομάζεται τὸ «Εὐαγγέλιον τῶν Ἑβραίων», τὸ *Εὐαγγέλιο τοῦ Μάρκου* ὡς τὸ Εὐαγγέλιον τῶν ἔθνικῶν καὶ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ἱστορικοῦ Λουκᾶ, μὲ μιὰ ἔντονη οἰκουμενικὴ προοπτικὴ καὶ ἄριστη χρῆση τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας θεωρεῖται ὡς τὸ «Εὐαγγέλιον τῶν Ἑλλήνων». Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ, λόγῳ τῆς ἐκτεταμένης χρήσης εὐαγγελικῶν Ἀναγνωσμάτων ἀπὸ τὸν Ματθαῖο γιὰ εἴκοσι τέσσερις συνεχόμενες Κυριακὲς, τὸ Εὐαγγέλιον αὐτὸ ὀνομάσθηκε καὶ ὡς τὸ πλέον «λειτουργικὸ Εὐαγγέλιον». Ἐνῶ, γιὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Λουκᾶ ἔχουμε καὶ πάλι εὐρεία χρῆση εὐαγγελικῶν Ἀναγνωσμάτων πού φθάνει τὸν ἀριθμὸ δέκα ἐπτὰ.

Ἐτσι, ὁ λειτουργικὸς εὐαγγελικὸς κύκλος εἶναι κατ' οὐσίαν διπολικός: Ματθαῖος καὶ Λουκᾶς. Ποιὰ ἄραγε σημασία ἔχει γιὰ τὴν Ἐκκλησία ἡ προτίμησις αὐτῆ; Γιὰ τὸ θέμα τοῦ κηρύγματος πού μᾶς ἀπασχολεῖ ἐδῶ ἔχει μεγάλη θεολογικὴ σημασία ἡ διπολικότητα αὐτῆ. Ἀφενὸς μὲν τὸ *Εὐαγγέλιον τοῦ Ματθαίου* ἐκφράζει τὴν ἀρχαία παράδοση τὴν ἰουδαϊο-χριστιανικὴ, μὲ κύριο ἐκφραστὴ τὸν ἀπόστολο

Πέτρο καὶ ἀποδοχὴ τοῦ νόμου Μωυσέως, τὴν περιτομὴ καὶ πολλὰ τελετουργικὰ καὶ πρακτικῆς φύσεως στοιχεῖα βίωσης τῆς θρησκείας. Τὸ *Εὐαγγέλιον τοῦ Λουκᾶ*, ἀφετέρου, εἶναι ἓνα ὑψηλῶν προδιαγραφῶν κείμενο πού ἐκφράζει τὴ νέα οὐκουμενικὴ προοπτικὴ τοῦ χριστιανικοῦ μηνύματος, μὲ κύριο ἐκπρόσωπο τὸν ἀπόστολο Παῦλο καὶ πιὸ σύγχρονες ἀπαντήσεις γιὰ τὴν προσέγγιση τοῦ ἑλληνιστικοῦ καὶ ἐθνικοῦ κόσμου. Αὐτὸ σημαίνει γιὰ τὸ κήρυγμα ὅτι πρέπει νὰ ἐκφράζει καὶ νὰ συνθέτει συγχρόνως τὴν παράδοση ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνανέωση. Ἐὰν τὰ εὐαγγελικὰ Ἀναγνωσμάτων ἀπὸ τὸν Ματθαῖο κάνουν ἓνα εἶδος λαϊκῆς προσέγγισης τῶν θεμάτων, τὰ Ἀναγνωσμάτων ἀπὸ τὸν Λουκᾶ ἀπευθύνονται σὲ ἀκροατήρια μὲ εὐρύτερη καὶ ὑψηλότερη παιδεία, ἄρα περισσότερο δεκτικὰ σὲ νέες ἔννοιες καὶ πιὸ ἐκσυγχρονισμένες προσεγγίσεις. Τὸ κήρυγμα ἐκφράζει μὲ τὰ στοιχεῖα τῆς παράδοσης καὶ τῆς ἀνανέωσης μιὰ «θεῖα φιλανθρωπία», ἀνταποκρινόμενο στὰ πνευματικὰ, κοινωνικὰ καὶ παιδευτικὰ δεδομένα τοῦ ἐκάστοτε ἀκροατηρίου. Καὶ αὐτὸ ἐκφράζει ἓνα κήρυγμα πάντοτε ἀνοιχτὸ πρὸς τὸν κόσμον.

5. Τὸ προσωπικὸ στοιχεῖο τοῦ κηρύγματος

Τὸ κήρυγμα ἔχει καὶ τὸ προσωπικὸ στοιχεῖο, ἐμπνευσης, παιδείας καὶ ἱκανότητας πρακτικῆς προσφορᾶς. Καὶ αὐτὸ κάνει τὸν κήρυκα νὰ ἐνεργοποιήσῃ ὅλες του τὶς ἱκανότητες καὶ τὰ χαρίσματα, ὥστε νὰ γίνῃ ὁ ἐρμηνευτὴς καὶ ὁ ἐκφραστὴς τῆς ἐκκλησιαστικῆς συνείδησης τοῦ λαοῦ. Ὁ Ἀμβωνας δὲν εἶναι χῶρος, ἀσφαλῶς, προσωπικῆς προβολῆς καὶ δὲν παρέχει στὸν κήρυκα τὴν εὐκαιρία νὰ ἐκθέτῃ ἀυθαίρετα τὶς προσωπικὲς του ἀπόψεις, ιδέες καὶ εὐκαιριακὲς ἐκτιμήσεις γιὰ τὰ συμβαίνοντα γύρω του. Εἶναι ἐπίκαιρο καὶ σύγχρονο, ἀλλὰ ἀποστασιοποιεῖται ἀπὸ τὴ φθηνὴ καθημερινότητα τῶν συζητήσεων τῆς ἀγορᾶς. Διατηρεῖ τὴν ἱερότητα τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου καὶ ἐκφράζει τὴ φιλάνθρωπὴ εὐαισθησία τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸν ἀνθρώπινο πόνο καὶ τὴν κοινωνικὴ ἀγωνία. Κέντρο τοῦ κηρύγματος εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Βλέπει, ὅμως, τὴν πορεία τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τὴν ἐσχατολογικὴ προοπτικὴ τῆς τελείωσης καὶ θέωσης. Καὶ αὐτὴ ἡ τελείω-

ση καὶ θέωση δὲν θεωρεῖται ὡς προσωπικὸ ἐπίτευγμα ἀλλὰ ὡς καρπὸς ἐμπειρίας τῆς κοινωνίας μετὰ τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὑπὸ τὴν προοπτικὴ αὐτὴ τὸ κήρυγμα εἶναι ἓνα ἐκκλησιολογικὸ γεγονός, πού ἐκφράζει τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ κατὰ ἓναν τρόπο ἄμεσο καὶ ζωντανὸ καὶ ἀπευθύνεται πρὸς μιὰ ζῶσα καὶ ἐργηγοῦσα ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα. Κριτήριό σ' αὐτὴ τὴν πνευματικὴ πορεία εἶναι ὁ Χριστός, ὄχι μόνον μὲ τὴν ἠθικὴ ἔννοια τῆς μίμησης ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ὄντολογικὴ σημασία τῆς ἐνσωμάτωσης στὸ χριστολογικὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἐτσι, μιὰ χριστολογικὴ καὶ ἐκκλησιολογικὴ θεολογία προσδιορίζει τὰ ὅρια μέσα στὰ ὅποια κινεῖται καὶ λειτουργεῖ τὸ κήρυγμα, ὥστε νὰ ἀποβῆ πρὸς οἰκοδομὴν τῶν πιστῶν ἀλλὰ καὶ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας. Ὅπως θὰ δοῦμε παρακάτω, μὲ τὴν ἐκθεση τῶν βασικότερων στοιχείων καὶ γνωρισμάτων τοῦ Ὁρθόδοξου κηρύγματος, ἡ βίωση τῆς σωτηρίας δὲν εἶναι μιὰ ἀφηρημένη ἔννοια ἀλλὰ μιὰ πραγματικότητα πού καλεῖται ἄμεσα καὶ δυναμικὰ νὰ τὸ ἀντιμετωπίσει καὶ νὰ τὸ προβάλλῃ ὁ κήρυκας μὲ ὑπευθυνότητα καὶ ρεαλισμὸ.

Σ' αὐτὴ τὴν ἄμεση καὶ ζωντανὴν σχέση μὲ τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, ὁ κήρυκας ἀπ' Ἀμβωνος, ὅπως καὶ ὁ δάσκαλος ἀπὸ ἔδρας, εἶναι δυνατὸ καὶ εὐκταῖο νὰ φτάσει σὲ ὑψηλὲς ἐμπνεύσεις καὶ οὐσιαστικὲς προσεγγίσεις πού δὲν θὰ ἐφθανε ποτέ σ' ἓνα ψυχρὸ γραφεῖο ἢ σ' ἓνα σκοτεινὸ ἐργαστήρι. Καὶ ὅσοι ἐργασθήκαμε καὶ λειτουργήσαμε ὡς δάσκαλοι καὶ κήρυκες εἴχαμε τὴν εὐλογία αὐτῆς μοναδικῆς ἐμπνευσης καὶ τῆς ρεαλιστικῆς ἀμεσότητας τοῦ λόγου μας πρὸς τὸν ἄνθρωπο πού προσδοκᾷ καὶ ἐλπίζει μέσα στὴ σύγχυση καὶ τὴν τριβὴ τῆς καθημερινότητας. Τὸ κήρυγμα ἀνοίγει ἓνα παράθυρο πρὸς τὸ μέλλον θέασης τοῦ ὠραίου κόσμου τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ στὸ παρὸν βίωσης τῶν χαρισμάτων, πού κρίνονται ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Παῦλο ὡς «*χαρίσματα κρείττονα*» (Α' Κορ. 12,31), ὅπως εἶναι ἡ πίστις, ἡ ἐλπίδα καὶ ἡ ἀγάπη (13,13). Καὶ ἀσφαλῶς «*μείζονα*» ἀρετὴ ὄλων αὐτῶν εἶναι ἡ ἀγάπη (ὁπ.π.). Τὸ κήρυγμα καταξιώνεται ὡς λειτουργία ζωῆς, στοχεύοντας πάντα πρὸς τὴν ἀγάπη.

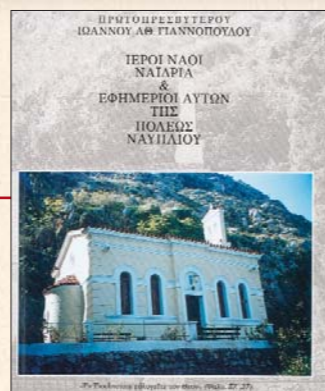
Ἐκδόσεις...

Πρωτ. Ἰωάν. Γιαννοπούλου

Ἱ Ναοί, Ναῦδρια καὶ Ἐφημέριοι αὐτῶν τῆς πόλεως Ναυπλίου

(Ναύπλιο 2008)

Μιά πολύ ενδιαφέρουσα καταγραφή τῶν ναῶν τοῦ Ναυπλίου με πλούσιο φωτογραφικό ὕλικό, ἱστορικά ἔγγραφα, πλαισιωμένα με κείμενα γιὰ τὴν ἱερότητα τῶν ναῶν γενικά, ἀγιογραφικά κείμενα, ποιμαντικές συμβουλές, ἀναφορά στὴν ἐκκλησιαστική περιουσία κατὰ τὴν περίοδο τῆς Ἑνετοκρατίας στὸ Ναύπλιο, σὲ ναοὺς ποὺ δὲν σώζονται σήμερα, κατάλογο τῶν Μητροπολιτῶν Ἀργολίδος, κατάλογο ὄσων κληρικῶν ὑπῆρέτησαν σὲ διάφορες ἐκκλησιαστικές θέσεις καὶ ἄλλα ἀκόμη πολλὰ ποὺ συνιστοῦν μιὰ πολύ χρήσιμη περιδιάβαση τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐνοριακῆς ζωῆς τοῦ Ναυπλίου. Εἶναι συγκινητική ἡ παράθεση στοιχείων ἀπὸ τὸν περιέροντα χῶρο τῶν ναῶν, τὴ γειτονιά με ἄλλα λόγια, ποὺ σημαίνει ὅτι ὁ συγγραφέας δὲν συντάξε μιὰ ξερὴ ἱστορική μελέτη ἀλλὰ, με συνείδηση τῆς ιδιότητας καὶ τοῦ καθήκοντός του ὡς ἐφημερίου, κατέγραψε μνημεῖα, πρόσωπα καὶ γεγονότα μιᾶς ἱστορικῆς καὶ πανέμορφης πόλης ὅπως εἶναι τὸ Ναύπλιο, δίνοντας εἰκόνες ποὺ διαφεύγουν καὶ ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς ἐνοριῆτες ποὺ βιώνουν τίς πνευματικές διεργασίες στὸ χῶρο αὐτό.

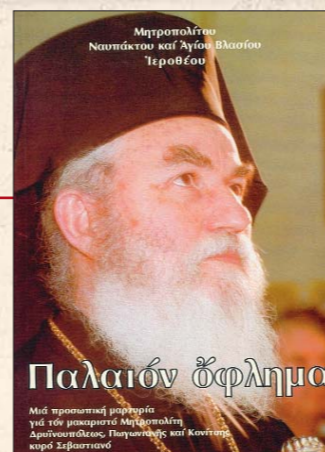

Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου Ἱεροθέου

Παλαιὸν ὄφλημα

(Ἀθήνα 2008)

Μιά μαρτυρία γιὰ τὸν μακαριστὸ Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως Παγωνιανῆς καὶ Κονίτης κυρὸ Σεβ. κ. Ἱεροθέου γιὰ μιὰ σπουδαία ἐκκλησιαστική μορφή τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸν 20ῦ αἰ., τὸν μακαριστὸ Μητροπολίτη ποὺ ἡ φήμη γιὰ τὴν ἀγωνιστικότητά του στὸ θέμα τῆς Β. Ἠπείρου ξεπέρασε τὰ στενὰ ὄρια τῆς χώρας μας. Τὸ βιβλίο παρουσιάζει με πολλὰ καὶ ἐνδιαφέροντα στοιχεία τὴν ἀγνωστη σὲ πολλοὺς πλευρὰ τοῦ κληρικῶν καὶ ἀνθρώπου με βάση τίς προσωπικές ἐμπειρίες καὶ τὰ στοιχεία ποὺ συγκέντρωσε ὁ συγγραφέας κατὰ τὴ μακρόχρονη γνωριμία του με τὸν αὐτὸν ἱεράρχη. Ἡ παράθεση πενήντα ἐπιστολῶν τίς ὁποῖες ἔλαβε ἀπὸ ἐκεῖνον κατὰ διάφορες χρονικές συγκυρίες καὶ γιὰ διάφορους λόγους (εἶναι ἐκπληκτικὸ τὸ ἀρχεῖο ποὺ διατηρεῖ ὁ Σεβ. κ. Ἱεροθέου), δίνουν τὴν εὐκαιρία νὰ ξεδιπλωθῶν πτυχές τοῦ χαρακτήρα του ποὺ τὸν κάνουν πῶς προσεγγιστὸ στὸ εὐρὸ κοινὸ ἀλλὰ καὶ ἐρμηνεύουν τὴν ἐκτίμησή καὶ τὸν θαυμασμό ποὺ ἔχαιρε ζῶν ἀλλὰ καὶ ποὺ διατηροῦνται μετὰ τὸν θάνατό του.

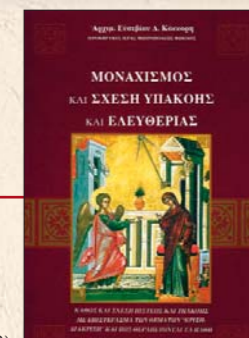

Ἄρχιμ. Εὐσεβίου Δ. Κόκκορη

Μοναχισμὸς καὶ Σχέση Ὑπακοῆς καὶ Ἐλευθερίας

(Ἀθήνα 2008)

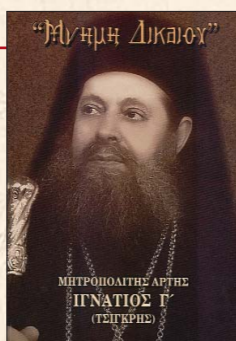
Ὁ γνωστὸς ἱεροκέρυκας τῆς Ἱ. Μ. Φωκίδος με εὐρύτητα γνώσεων, ποιμαντική ἐμπειρία καὶ ἀναφορές σὲ παλαιότερες καὶ σύγχρονες ποιμαντικές μορφές τῆς Ὀρθοδοξίας ἀναλύει τὸ πάντοτε ζεῖον θέμα τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς ἀπόλυτης προτεραιότητάς της σημασίας της στὴν κάθαρση ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ θείου θελήματος καὶ τὸ τοποθετεῖ μέσα στὸ πλαίσιο τῆς ὀρθῆς του διάστασης. Ὅπως παρατηρεῖ ὁ συγγραφέας, ἡ αὐθαιρέσια ποὺ ὄχι σπάνια ὑπεισέρχεται στὸ ζήτημα αὐτὸ ἔχει ὀλέθρια ἀποτελέσματα, τὴν ὥρα μάλιστα ποὺ ὁ κάθε εἶδους σύγχρονος πνευματικὸς ἐχθρὸς καιροφυλακτεῖ καὶ προκαλεῖ μεγάλες ἀνατροπές στὸν ἐκκλησιαστικὸ καὶ ἰδίως στὸ μοναχικὸ βίο. Τὸ ὕλικό τοῦ βιβλίου ἀναπτύσσεται σὲ 7 κεφάλαια. Στὸ πρῶτο ὁ συγγραφέας ἀσχολεῖται με τὴ γέννηση τοῦ Ὀρθοδόξου Μοναχισμοῦ, στὰ τρία ἐπόμενα ἀναλύει τὴ σχέση ὑπακοῆς καὶ ἐλευθερίας, κατόπιν δίνει στοιχεῖα γιὰ τὴ σχέση ὑπακοῆς καὶ πίστεως, ἀναφέρεται στὴ διάκριση καὶ τέλος με λεπτότητα καὶ χρήσιμη πατερικῶν συμβουλῶν δίνει λύσεις γιὰ τὴν θεραπεία τῶν παθῶν. Καθὼς τὸ ὕλικό τοῦ βιβλίου προέρχεται ἀπὸ ὁμιλίες τοῦ συγγραφέα τὸ κείμενο εἶναι γλαφυρὸ καὶ προσεγγιστὸ σὲ κάθε ἀναγνώστη.

«Μνήμη Δικαίου»

Μητροπολίτης Ἀρτῆς Ἱγνατίος Γ' (Τσιγκρῆς)

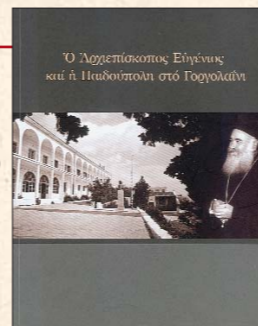
Ἡ Ἱ. Μ. Ἀρτῆς με ἕνα ἐπιμελημένο συλλογικὸ τόμο παρουσιάζει τὴ ζωὴ καὶ τὴν προσφορὰ τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτη Ἀρτῆς Ἱγνατίου Γ' ποὺ ποίμανε ἐπὶ τριάντα χρόνια θεοφιλῶς καὶ θεαρέστως τὴν Ἱ. Μητρόπολη Ἀρτῆς. Στὸν τόμο, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν χαιρετισμὸ τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κυροῦ Χριστοδούλου καὶ τὸν πρόλογο τοῦ Σεβ. Ἀρτῆς κ. Ἱγνατίου, περιλαμβάνονται κείμενα τῶν Σεβ. Ἀργολίδος κ. Ἰακώβου, Λαρίσης κ. Ἱγνατίου, τοῦ π. Γεωργίου Καψάνη, τῆς καθηγουμένης τῆς Ἱ. Μ. Μακρυνοῦ Ὁσιολ. Μακρίνης μοναχῆς, τοῦ Ἀρχιμ. π. Ἀθαν. Φακίνου, τοῦ Πρωτ. κ. Νικ. Δ. Κίτσου, καὶ τῶν θεολόγων κ. Ἀλεξ. Ὀρφανοῦ, Δ. Γιαννοῦλη καὶ Ἡλ. Μπάκου. Σὲ παράρτημα παρατίθενται ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸν αὐτὸν ἱεράρχη καὶ μιὰ σειρά παλιές φωτογραφίες καὶ κείμενά του. Φωτογραφίες παλιές καὶ ἱστορικές εἶναι διάσπαρτες καὶ σὲ ὅλο τὸ βιβλίο, ποὺ ἀποτελεῖ φόρο τιμῆς καὶ ἀγάπης σὲ μιὰ σεμνὴ ἀλλὰ καὶ πολὺ δημοσιονομική μορφή τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπόδειγμα πρὸς μίμηση.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Εὐγένιος καὶ ἡ Παιδούπολη στὸ Γοργολαῖν

(Ἐκδοση Ἱ. Μ. Γεραπύτης καὶ Σητείας, 2008)

Ἡ ἐπιβλητικὴ καὶ ἀνυπέβλητη μορφή τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης Εὐγενίου καὶ ἡ σχέση του με τὴν παλαιάτο Ἱ. Μ. Ἀγίου Γεωργίου Γοργολαῖν ἀποτελοῦν τὸ θέμα ἑνὸς ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέροντος ἀπὸ πολλὰς πλευρές βιβλίου, στὸ ὁποῖο με ἱστορικά στοιχεία, ἔγγραφα καὶ φωτογραφίες ἀναδεικνύεται τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ μακαριστοῦ ἱεράρχη γιὰ τὴν νεότητά καὶ τὰ στελέχη - λαϊκοὺς καὶ κληρικοὺς - τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὰ χρόνια ἤδη τῆς κατοχῆς καὶ ὡς τὸ θάνατό του, πέρα ἀπὸ τὴ διαρκὴ μέριμνα γιὰ τοὺς ναοὺς καὶ τὰ μνημεῖα τῆς πίστεως. Εἰδικὰ ἡ Παιδούπολη στὸ Γοργολαῖν ὑπῆρξε μοναδικὸ γιὰ τὴν ἐποχὴ ἔργο γιὰ τὴν διαπαιδαγώγηση καὶ τὴν κατὰ τὴν ψυχαγωγία τῶν παιδιῶν, σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ οἱ οικονομικὲς καὶ κοινωνικὲς συνθῆκες δὲν βοηθοῦσαν στὸν σκοπὸ αὐτό. Ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέροντα εἶναι ἡ παράθεση στὸ τέλος τοῦ βιβλίου εἰσηγήσεων καὶ προσφωνήσεων τοῦ Εὐγενίου σὲ συνέδρια ποὺ ἔγιναν στὴ Μονὴ καὶ στὰ ὁποῖα διακρίνονται ἡ προσωπικότητα καὶ τὰ χαρίσματα τοῦ ἀνθρώπου.

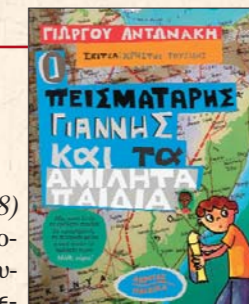

Γεωργίου Ἀντωνάκη

Ὁ πεισματάρης Γιάννης καὶ τὰ ἀμίλητα παιδιά

(Ἀκρίτας Παιδικὰ, 2008)

Μιᾶς καὶ λέγαμε γιὰ τὴν Παιδούπολη τοῦ Γοργολαῖν καὶ τὰ παιδιά χαρήκαμε τὸ ἔργο τοῦ πολυτάλαντου δασκάλου καὶ συγγραφέα ποὺ ἀπευθύνεται σὲ παιδιά 6-12 ἐτῶν, ἀλλὰ καὶ σὲ κάθε μεγάλο ποὺ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ τί διαβάζουν σήμερα τὰ παιδιά. Με βλέμμα μεγάλης εὐρύτητας, με λόγο ζωντανὸ καὶ καλλιεργημένο, χωρὶς ὑπερβολές καὶ παραμύθια, διηγῆται μιὰ ἱστορία ποὺ διδάσκει στὰ παιδιά τὴν ἀγάπη, τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ συνάνθρωπο καὶ τὴ συνηθισμένη πῶς ὁ κόσμος δὲν εἶναι μόνο ὅ,τι βλέπουμε. Μέσα στὸ χῶρο τῆς πίστεως, με γλαφυρότητα καὶ «ρομαντισμό», με ἀγάπη γιὰ τὴ φύση καὶ μέσα στὸ πλαίσιο τῶν δεδομένων τῆς σημερινῆς ζωῆς, στρέφει τὰ παιδιά σὲ σωστὴ κοινωνικοποίηση, σὲ ἕνα χῶρο χωρὶς ρατσισμοὺς καὶ εἰδους -ισμοὺς, ποὺ εἰλικρινὰ με ἐνθουσίασε καθὼς με πνίγουν τὰ κακόγιστα «ἀφρολέξ» καὶ «ἐξωγήμινα» ποὺ προσφέρονται ἀφειδῶς χωρὶς φειδῶ στὰ παιδιά.

πού λάβαμε

ΛΙΤΣΑ Ι. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

ΚΑΙ ΤΙ ΖΗΤΑΩ...;

Προσφορά και ζήτηση

Περιδιαβαίνοντας μία ευρωπαϊκή πρωτεύουσα σέ τελευταίο μας ταξίδι, έπεσε στά χέρια μας ένα φυλλάδιο στο οποίο με εύκρινη μεγάλα γράμματα αναγραφόταν ή έξης πρόσκληση:

Όποιος κι αν είσαι,
 απ' όπου και να έρχεσαι,
 ΕΣΥ που αναζητάς ένα νόημα
 για τη ζωή σου

ΑΝ ΤΟ ΘΕΛΕΙΣ

θα βρεις μία θερμή και διακριτική υποδοχή,
 μία ευκαιρία για να μιλήσεις
 μ ένα χριστιανό λαϊκό ή κληρικό,
 ή αν το ζητήσεις στο πλαίσιο μιάς ομάδας.

Η οργάνωση που προσκαλούσε αποκαλείται «Καινούργια γέφυρα» και έχει σημεία υποδοχής και στο κέντρο αλλά και σέ άλλη περιοχή των Βρυξελλών. Οργανώνει μάλιστα τά «Μεσημέρια της πίστης», συναντήσεις για πρόσωπα που επιθυμούν να μοιραστούν και να αναζητήσουν μαζί με άλλους εκείνο που τους κάνει να ζούν.

Η «Ανοιχτή πόρτα» είναι μία άλλη πρωτοβουλία της Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας του Βελγίου για υποδοχή ατόμων που θέλουν πληροφορίες, κοινωνική έξυπνότητα και στήριξη, συζήτηση πάνω σέ ζητήματα πίστews, ένα χώρο για ανάγνωση ή έχουν ανάγκη διερμηνείας.

Ένα τρίπτυχο αφιερωμένο στο διάλογο αναγγέλλει: «τό να μιλάς ελευθερώνει» (*parler libre*). Με μοντέρνα σκίτσα αποτυπώνει έκδοχές αναζητήσεων: συντροφευμένες, μοναχικές, διστακτικές, αποφασιστικές, άνετες. Επιλέγοντας καταλήγει: *Ζείτε στις Βρυξέλλες, είσθε περαστικός από την πόλη μας... Έχουμε χρόνο για σάς.* Το φυλλάδιο περιέχει και την ηλεκτρονική διεύθυνση για κάθε χρήση.

Τό διαδικτυο μαζί με τά άλλα Μ.Μ.Ε. (ραδιόφωνο, τηλεόραση, τύπος) είναι ένας ακόμη τόπος συναντήσεων. Τό διαφημιστικό για την «Κυριακή των Μ.Μ.Ε. 2008» (Σαββατοκύριακο 27-28 Σεπτεμβρίου), κατά την οποία θα γινόταν έρανος πρós ενίσχυση των Μ.Μ.Ε. της Έκκλησίας ανήγγελε: «Ο Θεός είναι παντού, και στο

Τού κ. Αλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου
 Όμ. Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών

διαδίκτυο», δίνοντας και τόν σχετικό ιστότοπο. Ένα σκίτσο μάλιστα με έναν μαθητή και μία μαθήτρια μπροστά σ' έναν υπολογιστή έβανε τή μαθήτρια να έρωτά: «πού θα βρούμε τόν Ίησού;» και τόν μαθητή να απαντά: «για δοκίμασε τόν ιστότοπο της Έκκλησίας...».

Χαμογέλασα και έφερα στή μνήμη μου την Ημερίδα που ή Συνοδική Έπιτροπή Θείας Λατρείας και Ποιμαντικού Έργου της Έκκλησίας της Ελλάδος είχε οργανώσει τόν περασμένο Ίούνιο στην Ί. Μονή Πεντέλης με θέμα: «Τά ηλεκτρονικά μέσα στο ποιμαντικό έργο της Έκκλησίας» για εκπροσώπους των Ί. Μητροπόλεων που ασχολούνται με τέτοιο έργο. Οί Έκκλησίες καθώς φαίνεται συν-βαδίζουν.

Είτε τό θέλουμε είτε όχι ή περιπλάνησή μας συναντά δρόμους ποιμαντικής διακονίας που άλλοι τους έχουν χαράξει και άλλοι τους περπατούν συχνά.

Και άλλες προσφορές

Έπισκεπτόμενος διάφορες Έκκλησίες έβλεπες να εκτίθενται διάφορα φυλλάδια, ανακοινώσεις, έντυπα που ποικίλλουν στον αριθμό των σελίδων τους. Μεταξύ άλλων ή εβδομαδιαία έφημερίδα «Κυριακή» (Dimanche) με είκοσι περίπου ένοριακές έκδόσεις. Η κυριακάτικη έκδοση «Κυριακή-Έξπρες» (Dimanche-Express) έμβαθύνει σέ θρησκευτικά, πολιτιστικά και κοινωνι-

κού ενδιαφέροντος θέματα. Ένα ένθετο πληροφορεί για τίς ώρες Θ. Λειτουργιών και λοιπών Άκολουθιών της Κυριακής και της έπομένης εβδομάδος με ονόματα και τηλέφωνα υπευθύνων όλων των ποιμαντικών υπηρεσιών για όλες τίς έκκλησιαστικές περιφέρειες των Βρυξελλών. Περιέχει και χάρτη στον οποίο με αριθμούς σημειώνονται οί διάφορες ένορίες με ονόματα και διευθύνσεις. Δίδονται επίσης πληροφορίες για έκδηλώσεις πολιτιστικές (έκθέσεις, συναυλίες) συνέδρια κ.λπ. Αναγγέλλονται επίσης λειτουργικές συνάξεις άλλων δογματών.

Ένδιαφέρον παρουσιάζει και ή δωρεάν διγλωσση τριμηνιαία έκδοση B-city, που χαρακτηρίζεται ως χριστιανικό περιοδικό που έκτός της συνηθισμένης του ύλης αφιερώνει ορισμένες σελίδες του σέ συγκεκριμένα επίκαιρα θέματα (τό καλοκαιρινό στον θερινό χρόνο, και τό φθινοπωρινό στο διάλογο μεταξύ των γενεών). Άλλα φυλλάδια αναγγέλλουν ειδικές έκδηλώσεις κέντρων, μοναστικών αδελφοτήτων ή ένοριών σέ θέματα πνευματικής ζωής, γάμου, οικογενείας κ.λπ.

Αυτά που καταγράφονται έπιχειρούν να σταχυολογήσουν δρώμενα που αναλαμβάνουν έτεροδοξοί εκεί που χτυπάει ή καρδιά της Ευρώπης, της Ένωμένης Ευρώπης. Είναι γνωστές, ασφαλώς, οί πρωτοβουλίες της τοπικής Όρθόδοξης Έκκλησίας υπό την καθοδήγηση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βελγίου κ. Παντελεήμονος έπικουρουμένου από τούς θεοφιλεστάτους βοηθούς Έπισκόπους Εύμενίας κ. Μάξιμο και Σινώπης κ. Άθηνάγορα και τούς εύλαβεστάτους έφημερίους της Ί. Μητροπόλεως. Γνωρίζω ότι οί τοπικοί μας παράγοντες και οί αντιπροσωπείες του Οικουμενικού Πατριαρχεί-

ου και της Έκκλησίας της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνεργάζονται με όλους όσοι μοχθοούν για τή διακονία του συγχρόνου ανθρώπου, ό οποίος αναζητάει, όπου κι αν βρίσκεται, νόημα ζωής για τή ζωή του και τή ζωή των συνανθρώπων του.

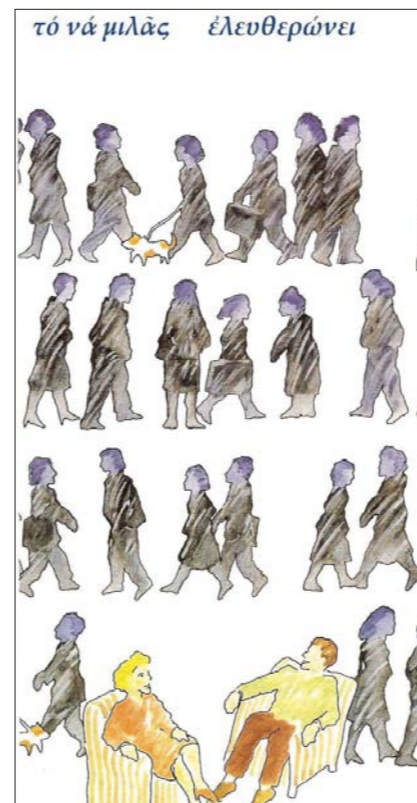
Άναζητήσεις εκεί και έδω

Είναι χαρακτηριστική ή απάντηση πνευματικού πατέρα γνωστού Μοναστηρίου στην περιοχή της Άττικής όταν τόν ρώτησα να μου απεριθμήσει τά προβλήματα με τά οποία προσέρχονται οί άνθρωποι κοντά του: «Οί άνθρωποι ψάχνουν πρώτα απ' όλα για τό νόημα της ζωής γενικά και της ζωής τους ειδικότερα».

Μπορούν να προφασίζονται στην πρώτη τους έπαφή μικροπροβλήματα της καθημερινής ζωής, δυσκολίες του οικογενειακού βίου, κακές σχέσεις στον εργασιακό χώρο ή στο σχολείο· εκείνο που τούς καίει είναι να τοποθετήσουν τά πιό πάνω σέ μία ευρύτερη προβληματική και ιδιαίτερα για τό τί στοιχειοθετούν όλα αυτά στην συγκεκριμένη ζωή που ζούν. Να τά συνδέσουν μάλιστα με τόν Θεό, τήν Έκκλησία, με μία πνευματική αντίληψη της ζωής.

Άς μην παρασυρόμεθα από έπιφανειακές έντυπώσεις. Άπό μία δήτην άδιαφορία για τά πνευματικά, από έμφανίσεις ή συμπεριφορές έξωτερικές που ξεγελούν. Τά φαινόμενα καθώς γνωρίζουμε έξαπατούν. Άς είμαστε έτοιμοι για την υπέρβαση των έξωτερικών σημαδιών κι άς αναζητούμε τά έσωτ ερικά που δύσκολα αποκαλύπτονται παρά σ' εκείνους που έχουν μάτια για να βλέπουν και αυτιά προσεκτικά για ν' ακοούν. Τότε, άς είμαστε βέβαιοι, ότι δημιουργούνται «άόρατες έπαφές», κλίμα έμπιστοσύνης. Οί άνθρωποι αφήνονται σ' αυτούς που γνωρίζουν να τούς υποδέχονται με κατανόηση, άνεκτικότητα, σεβασμό και παραδοχή. Και τότε είναι πρόθυμοι ν' ακούσουν τή δική μας έκδοχή για τό νόημα της ζωής που νοηματοδοτείται από Αυτόν που ήλθε «ίνα ζώην έχωμεν και περισσόν έχωμεν».

Τότε, είτε όταν τούς προσκαλούμε είτε όταν έρχονται από μόνοι τους, θα βρούν μία απάντηση κοντά μας για ποιό τάχα μπορεί να είναι τό νόημα της ζωής. Άρκει τό «έρχου και ίδε» να μπορεί να έχει αντίκρυσμα...

ΣΧΕΣΗ ΔΟΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΡΘΟΥ ΛΟΓΟΥ (ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΥ)

Ἀρχιμ. Δανιήλ Σάπικα, ἱατροῦ

1. Γενικῶς περὶ Ὁρθοῦ Λόγου

Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ δημιουργὸς τοῦ Ὁρθοῦ Λόγου. Ἐπομένως, ὡς παρατηρεῖ ὁ Owen τὸ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποκαλυπτόμενον δὲν ἀχρηστεύει τὰς λογικὰς ἡμῶν ιδιότητες, οὔτε τὸ δογματικῶς ἀληθὲς δύναται νὰ εἶναι ἀνθρωπίνος ψευδές. Φυσικὰ ὁ Ὁρθὸς Λόγος δὲν εἶναι ἡ αἰτία τῆς πίστεως. Δύναται ὁμῶς νὰ χρησιμεύσει ὡς εἰδολογικὸν ὄργανον πρὸς διατύπωσιν ἔτι ἐν βαθμῶ τινι καὶ πρὸς δικαίωσιν τῶν διὰ τῆς πίστεως προσληφθεισῶν ἀληθειῶν. Ἡ Ἁγία Γραφή δίδει μεγίστην ἀξίαν εἰς τὸν Ὁρθὸν Λόγον, ὡς ὄργανον οἰκειώσεως καὶ ἐμβαθύνσεως εἰς τὰς Χριστιανικὰς ἀληθείας, δίδουσα εἰς τὸ «γινώσκειν» καὶ συνδέον αὐτὸ μὲ τὸ «πιστεύειν». Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς εἶναι ἡ κορυφή τοῦ ὑψηλότερου δημιουργήματος καὶ κατὰ συνέπειαν, δύναται νὰ ἐκκληθεῖ ὡς τὸ σημεῖον ἐπαφῆς, τὸ ὄργανον σχέσεως καὶ εἰδολογικῶς ταυτόσημον μετὰ τοῦ Δημιουργοῦ Του. Ἐπὶ τῆς προϋποθέσεως ταύτης ἐβασίσθη ἡ θεμελίωσις ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς πεποιθήσεως ἐπὶ τὴν ἰκανότητα ἐρεύνης, μελέτης καὶ προσδιορισμοῦ τῆς πρώτης ἀρχῆς τοῦ Παντός ὡς τὴν κατ' ἐξοχὴν ἀπολύτου πνευματικῆς καὶ λογικῆς οὐσίας, πρὸς τὸ ἀπόλυτον, ὡς τὸ ὄργανον πρὸς τὸ τέλος, ἡ ἀνθρώπινη διάνοια.

Ὅμως ὁ Θεὸς εἶναι αἴτιος τῆς τε Θείας Ἀποκαλύψεως καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Τὰ δόγματα εἶναι προσιτὰ διὰ τῆς πίστεως μόνον. Ἀντιθέτως ὁμῶς εἰς τὰς διὰ τῆς λογικῆς ποριζόμενας ἀληθείας. Αἱ Χριστιανικαὶ ἀλήθειαι βασίζονται μὲν ἐπὶ τῆς Θείας αὐθεντίας, ὡς πρὸς τὴν μορφήν δὲ προσδιορίζονται ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινον νόησιν, ἡ ὁποία τὸ ὄργανον, δι' οὗ τὰ δόγματα διατυπῶνται, οἰκειοῦνται καὶ δικαιοῦνται.

2. Ὁρθὸς Λόγος καὶ Ὁρθολογισμὸς

Ὁ Ὁρθὸς Λόγος δὲν δύναται νὰ ὑψωθεῖ οἰκοθεν εἰς τὰς δογματικὰς ἀληθείας πρὶν ἀποκαλυφθῶσιν γινώσκῃσιν στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἐμπειρίας καὶ οὐδεμίαν γινώσκῃσιν δύναται νὰ γνωρίσει ὁ ἀνθρώπος ὡς ἴδιαν, ἐὰν δὲν στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀνθρώπινης νοήσεως καὶ προκειμένου περὶ Χριστιανικῶν ἀληθειῶν, ἐπὶ τῆς νοήσεως καὶ τῆς πίστεως κυρίως. Ὁ Μ. Βασίλειος λέγει «Εἰ τὸ κοινὸν τῆς οὐσίας λαμβάνοιτο, δεχόμεθα καὶ ὑμέτερον εἶναι τὸ δόγμα φήσομεν». Ἐτερος δὲ μέγας πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας ἀναφέρει σχετικῶς μὲ τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὰ δόγματα: «Πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῖν ὁ λόγος ἐστὶ καὶ ὑπὲρ τῶν εὐθυνῶν τῶν ἐκεῖ ἅπαντα πράττομεν, καὶ οὐκ ἂν εἰς τοσοῦτον ἔλθομεν ἀθλιότητος, ὡς μέλλοντες ἀπολογεῖσθαι τῶν πάντων Δεσπότην ὑπὲρ ὧν κηρύττομεν, διαφθεῖρειν τὰ δόγματα». Τὸ δόγμα δυνάμεθα νὰ τὸ κατανοήσωμεν, τότε μόνον, ὅταν γνωρίζομεν τὴν «ἐνδοχώρα» αὐτοῦ ἤτοι τὸ περιβάλλον ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀνεπτύχθη καὶ διατυπώθη καὶ τὰ πρωτοστατήσαντα πρόσωπα ἐν σχέσει πρὸς αὐτό. Ὁ Ὁρθὸς Λόγος δὲν ἔχει ὡς πρώτην ἀφετηρίαν καὶ ἔσχατον λόγον τὴν πίστιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας νὰ στηριχθῇ καὶ ἡ ὁποία νὰ ἐκθρέψῃ αὐτὸν καὶ νὰ κατευθύνῃ αὐτόν, μίαν πίστιν βεβαίως πλήρην πνεύματος, ὡς εἶναι ἡ Χριστιανική, τότε ὁ λόγος οἰκοδομεῖ ἐπὶ τῆς ἄμμου. Ὁ Ὁρθὸς Λόγος καὶ ἡ πίστις δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστα διὰ τὸν Χριστιανικόν, ἀλλ' ὑπάρχει μεταξύ των καθαρὸς δεσμὸς ὁ ὁποῖος ἐπιτρέπει τὴν μετάβασιν ἀπὸ τὸ ἓνα εἰς τὸ ἄλλο. Ὁ Ἑλληνικὸς λόγος ἐδικαίωσε τὴν πίστιν, διότι εἶχεν τὰ ὄπλα διὰ νὰ προλάβῃ μὲ τρόπον κατανοητὸν τὴν νέαν σκοπιάν, τὴν νέαν οὐσίαν ποὺ εἰσεκόμισε ὁ Χριστιανισμὸς, νὰ ὀργανώσῃ δηλ. καὶ νὰ συστηματοποιήσῃ τὸ δόγμα.

Ἡ φιλοσοφία εἶναι θεραπευτικὴ τῆς Θεολογίας, διότι ἡ πίστις εἶναι «ὑπὲρ λόγον» καὶ αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς. Ὁ Χριστιανισμὸς ἔρχεται καὶ ζητεῖ ἀπὸ τὸν Ἑλληνα νὰ παραιτηθῇ ἀπ' τὸν ὀρθὸν λόγον ὅπως τὸν ἔβλεπε ἕως τότε, καὶ νὰ δεχθῇ τὴν Θεῖαν ἀλήθειαν τὴν ἐξ ἀποκαλύψεως δοθεῖσαν, ἡ ὁποία ὑπερβαίνει τὸν ἀνθρώπινον λόγον. Διότι ἡ φιλοσοφία εἶναι μὲν λογικὸν οἰκοδόμημα, ἡ πίστις ὁμῶς εἶναι ἱστορία βιουμένη.

Ὁ Ὁρθολογισμὸς εἶναι δόγμα ἀποκροῦον τὴν ἐξ ἀποκαλύψεως ἀλήθειαν καὶ ἀξιοῦν νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰ πάντα διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Εἶναι ἐπίσης δόγμα καθ' ὃ αἱ ιδέαι ἀπορρέουσι ἐκ τῆς ἀπολύτου λογικῆς καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς πείρας.

Ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ Ὁρθολογισμὸς (Rationalism) νοεῖται ἡ γνώμη ὅτι ἀρχὴ τῆς γνώσεως καθόλου ἢ κατὰ τὸ κυριώτατον μέρος αὐτῆς ἔγκειται ἐν τῇ νοήσει, ἐν τῷ λόγῳ. Οὕτως ὁ Ὁρθολογισμὸς τείνει νὰ παραγάγῃ τὴν ὅλην ἀνθρώπινον γινώσκῃσιν ἐξ ἀνωτάτων λογικῶν ἀρχῶν. Ὁ Ὁρθολογισμὸς ὡς κύριος ἀντίπαλος τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, κατέφυγεν εἰς τὴν αὐθεντίαν ἐξ οὗ καὶ ἡ πρωταρχικὴ μέριμνα τοῦ θρησκευτικοῦ ὀρθολογισμοῦ ἦτο νὰ θέσῃ ὑπὸ κρίσιν τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῆς ὑπερφυσικῆς Θείας Ἀποκαλύψεως.

Τὸ δόγμα ὁμῶς ἀντλεῖ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐκ τῆς Θ. Ἀποκαλύψεως καὶ μόνον ἐξ αὐτῆς. Διὰ τοῦ Ὁρθοῦ λόγου τὰ δόγματα διατυπῶνται οἰκειοῦνται καὶ δικαιοῦνται.

3. Δόγμα καὶ Ὁρθὸς Λόγος (σχέσεις αὐτῶν)

Τὸ δόγμα δὲν ἐμπίμπει εἰς τὸ πεδῖον τοῦ προσιτοῦ εἰς τὴν διὰ τῶν σωματικῶν αἰσθήσεων ἄμεσον ἀντίληψιν ἡμῶν. Αἱ δογματικαὶ ἀλήθειαι ὑπέρκεινται ἐν πολλοῖς τῆς ἀνθρώπινης κατανοήσεως, ἀφ' ἑνὸς μὲν λόγῳ τῆς πεπερασμένης ἡμῶν διάνοιας ἀδυνατούσης νὰ συλλάβῃ τὸν ἄπειρον Θεόν. Ὡς λέγει δὲ καὶ ὁ Μ. Βασίλειος «ὁ τὸ οἰκεῖον νοῦν μέτρον τῶν ὄντων ποιούμενος» οὐ λογίζεται «ὅτι ῥᾶον ἐστὶ κοτύλη μικρὰ τὴν πᾶσαν θάλασσαν ἐκμετρήσαι ἢ τῷ ἀνθρώπινῳ νῷ τῆς ἀφάτου μεγαλειότητος τοῦ Θεοῦ περιδράξασθαι». Ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι πρὸς παράστασιν τῶν ἐν ἀοράτῳ καὶ ὑπερφυσικῷ κόσμῳ πραγματικότητων δὲν ἔχομεν παρὰ μόνον ἀναλογίας δημιουργουμένας ἐκ

τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐν ἀμυδρῷ τινι κατόπτρῳ ἀνακυκλῶνται αἱ πραγματικότητες τοῦ ὑπὲρ αἰσθήσιν κόσμου. Τὸ λογικὸν προπαρασκευάζει εἰς τὴν πίστιν ὀρμώμενον ἐκ τῆς ἐμφυοῦς θείας φορᾶς, ἐμβαθύνον εἰς τὰς σχετικῶς προσιτὰς τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως πραγματικότητας. Ὁ Κλήμης δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐπιβεβαιοῖ λέγων «οὔτε ἡ γινώσκῃσιν ἄνευ πίστεως δυνατὴ ἐστὶ οὔτε ἡ πίστις ἄνευ γνώσεως». Ὁμοίως δὲ ἀναφέρει «ἐκὼν παραλείπω τῶν φιλοσόφων δόγματα. Τὸ λογικὸν λοιπὸν καταυγάζεται βαθμηδὸν διὰ τῶν ἀκτίων τῆς ὑπερφυοῦς ἀληθείας ὀδηγούμενον ἀπὸ γνώσεως εἰς γινώσκῃσιν. Ὁ ἱερός Αὐγουστίνος λέγει: «Ἐὰν δὲν ἐννοήσῃσιν, ἵνα πιστεύσῃσιν, ἀλλὰ πιστεῦσον ἵνα ἐννοήσῃσιν». Τὸ δόγμα ἐπίσης καθίστανται κτῆμα τοῦ ἀνθρώπινου λογικοῦ, τὸ ὁποῖον ἐμβαθύνον εἰς αὐτὸ οἰκειοῦται τὴν θεῖαν ἀλήθειαν, ἀποσαφινίζει αὐτὴν κατὰ τὸν ἐνὸν καὶ καθίσταται ὄργανον ἀκριβοῦς διατυπώσεως καὶ συστηματικῆς ἐκθέσεως καὶ διαπραγματεύσεως ταύτης, «Ἐδεῖ γὰρ καὶ πιστεῦει καὶ νοεῖν. Καὶ οὐκ ἐπεὶ περ ἐστὶ πίστει παραδεκτὰ τὰ θεϊότερα, διὰ τοῦτο χρῆ πάντως τῆς ἐπ' αὐτοῖς ἐρεύνης ὀλοκλήρως ἀποφοιτᾶν, πειρασθαι δὲ μᾶλλον καὶ γοῦν εἰς μετρίαν ἀναβαίνειν γινώσκῃσιν, τὴν ὡς ἐν ἐσόπτρῳ καὶ αἰνίγματι».

Τὰ δόγματα, ὡς προαναφέρομεν, προέρχονται ἐκ τῆς Θ. Ἀποκαλύψεως. Βεβαίως καὶ ὁ Ὁρθὸς Λόγος, ὁ νοῦς εἶναι δωρεὰ τοῦ Θεοῦ. Ὁ νοῦς δὲν συλλαμβάνει τὴν οὐσίαν τῶν δογμάτων, διότι τὸ δόγμα ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν του παραμένει ἀπρόσιτον καὶ ἀπροσπέλαστον εἰς τὸν ἀνθρώπον. Ὁ ὀρθὸς λόγος συλλαμβάνει τὸ ἐξωτερικὸν περίβλημα τοῦ δόγματος καὶ προσδιορίζει αὐτὸ διὰ νὰ κατανοήσῃ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς. Τὸ δόγμα δὲν ἀποδεικνύεται λογικῶς. Ἀπλῶς δικαιούται κατὰ τῶν ἐνστάσεων τῆς ἀπιστίας. Ὅσον περισσότερο δὲ προάγεται ἡ θεολογικὴ ἐρευνα τόσο σαφέστερον ἔχομεν ἐκφορὰν τοῦ περιεχομένου τῆς πίστεως. Τὰ δόγματα ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον των ἐρείδονται ἐπὶ τῆς Θ. Ἀποκαλύψεως, ὡς πρὸς τὴν μορφήν δὲ προσδιορίζονται ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινον νόησιν. Πολλοὶ τῶν Ἀπολογητῶν, προσεπάθησαν ν' ἀπαντήσουν εἰς τὰ δογματικὰ θέματα μὲ λογικὰς κατηγορίας, ἰδίως δὲ οἱ τῆς Ἀλεξανδρινῆς Σχολῆς, Κλήμης, ὁ Ὀριγένης, ὁ Πάνταινος κ.ἄ.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ.23

Ἐκκλησία: Ἡ ὠραιοθεΐσα ἁγάπη*

Τοῦ Πρεσβ. Μιχαήλ Καρδαμάκη

Μέ ἄλλα λόγια, ἐνσάρκωνε συνήθως, καί ἐξακολουθεῖ νά ἐνσαρκώνει, τή μετριότητα καί τή σκληρότητα μιᾶς ἀνώτερης ἱερῆς τάξεως, πού φαίνεται ὅτι θά ἀργήσει νά κηρύξει ὅτι «ὁ Θεός δέν εἶναι δίκαιος ἀλλά ἀγαθός, πού κρίνει τοὺς ἀνθρώπους ὄχι, κατὰ τὰ πράγματά τους, ἀλλά κατὰ τή δικαιοσύνη Του». Καί εἶναι αὐτὸ τὸ ἱερατεῖο πού στήν ἀπάντησή του στοὺς πειρασμοὺς τῆς ἱστορίας συγγέει τή διακονία μέ τήν ἐξουσία, τήν παρουσία τοῦ Χριστοῦ μέ τήν ἀντιπροσώπευσή Του, ἐμποδίζοντας τὸν Χριστό νά ἔρχεται στοὺς ἀνθρώπους καί τοὺς ἀνθρώπους νά πηγαίνουν στόν Θεό. Για μιὰ μεγάλη μερίδα αὐτοῦ τοῦ ἱερατείου, πού, ἄγνωστο γιατί, ἀποκρύπτει τὸ ἔσχατο γεγονός τῆς Ἐνσαρκώσεως, ἡ Ἐκκλησία δέν διαφέρει ἀπὸ μιὰ ἐκλεπτυσμένη θεοκρατία, κοινὴ πίστη ὅλων σχεδὸν τῶν ἀνθρώπων θρησκευιῶν. Πρόκειται γιὰ μιὰ ἀντίληψη πού ἀπομακρύνει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τή μυστηριακὴ βίωση τῆς Ἐκκλησίας, ὡς τῆς προσωπικῆς φανερώσεως τῆς Τριαδικῆς Ἀγάπης, ὡς τῆς ἐνσαρκῆς ἀποκαλύψεως τῆς «αἰωνίας ἀγαπήσεως» τοῦ Θεοῦ, μέ τήν ὁποία «ἠγάπησε τὸν λαόν Του» (Ἱερ. 38,3).

Ἡ Ἐκκλησία ὑπάρχει ἐκεῖ πού λειτουργοῦν οἱ ὄροι τῆς τελειότητος, τῆς τέλειας ἐλευθερίας τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, μιᾶς ἀγάπης πού εἶναι μόνο ὁ Θεός καί πού ἐνεργεῖ μόνο ὁ Θεός, στὸν ἄνθρωπο πού ἀναζητᾷ τήν τελειότητά του, πού πάσχει τὴν τέλεια ἐλευθερία του στὴ μιὰ καί μόνη ἀγάπη. Εἶναι αὐτὸ ἀκριβῶς πού μέ ὤθησε νά χρησιμοποιήσω ὡς τίτλους τῶν κεφαλαίων τοῦ παρόντος βιβλίου στίχους ἀπὸ τὸ ἄσμα ἁσμάτων. Μέ τοῦτο θέλησα νά γίνω μάρτυρας τῆς καθολικῆς πίστεως ὅτι ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι ὁ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων παρατεινόμενος φόβος τοῦ Θεοῦ, ἀλλά ἡ ἐνεργὸς ἀγάπη Του ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ Του. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ γαμικὴ κοινωνία τοῦ Θεοῦ καί τῆς ἀνθρωπότητός Του ἐν Χριστῷ, ὁ ὁποῖος στήν ἀγαπητικὴ κένωσή Του πιστεύεται καί λατρεύεται ὡς ἑραστής ὁμοῦ καί ἐρωμένος. Συνεπῶς κανεὶς δέν μπορεῖ νά εἶναι Ἱερέας ἂν δέν προφητεύει ἐν μαρτυρίῳ αὐτῆ τὴν ἀνεξάντλητη ἀγάπη, γιὰ τὴν ὁποία ἐδίωξαν τὸν Κύριο καί θά διώκουν τοὺς Ἱερεῖς Του (Ἰωάν. 15,20). Ὁ Ἱερέας εἶναι ὁ κλητὸς ἀπόστολος αὐτῆς τῆς ἀγά-

Ἡ μακρόχρονη δοκιμὴ μου στὴν Ἱερωσύνη τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία γνωρίζεται πάντοτε ὡς θυσία καί οὐδέποτε ὡς ἄνεση, μέ ἔχει διδάξει ὅτι τὸ μεγαλύτερο ἔγκλημα, πού διαπράττεται στὸ ὄνομα τῆς ἱερωσύνης τῶν ἀνθρώπων, ἀγνωρίστης στὴν Ἱερωσύνη τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἡ μυστηριακὴ ἀπογύμνωσις τῆς Ἐκκλησίας, τῆς μητέρας ὅλων τῶν ἀνθρώπων, καί ἡ παραμόρφωσή της σὲ θρησκευτικὴ ἰδεολογία ἢ σὲ «πολιτικὴ Ὁρθοδοξία». Εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἱερὴ ἐξουσία πού, γιὰ νά χρησιμοποιήσω παλιότερους λόγους μου, «ὑπηρετεῖ ἐπαγγελματικῶς τὸ ἱερατεῖο, πού στήν πλειονότητά του ἐθελουφλοῖ ἐνώπιον τῆς διαρκούς ἀποκαλύψεως τῆς μυστηριακῆς ὁμορφιάς τοῦ Θεοῦ καί τῆς μυστηριώδους ὁμορφιάς τοῦ ἀνθρώπου». Δέν εἶναι ἰδεολογία ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἕνας μυστικὸς σπόρος φωτιᾶς, καταφλεγούσης τὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου, καί εἶναι αὐτὸ τὸ θαῦμα πού τὴ διασώζει ἀπὸ τὴν ἱστορία καί πού ταυτοχρόνως πυρπολεῖ τὴν ἱστορία. Τὸ κατεξοχὴν ἐμπόδιο στὴν ἐξάπλωσις τῆς φωτιᾶς αὐτοῦ τοῦ μυστικοῦ σπόρου, πού ταυτίζεται μέ τὴ συνεχῆ πρόσληψη τοῦ κόσμου ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, εἶναι τὸ ἐκκοσμικευμένο ἱερατεῖο, πού ἐπιμένει νά θεωρεῖ ἀσήμαντο τὸ μυστήριον, γοητευμένο ἀπὸ τὴ σημαντικότητα τῶν ἱστορικῶν προνομίων ἢ εὐκαιριῶν. Κι ὅμως ὁ Θεός δέν ἱδρυσεν τὴν Ἐκκλησία χάρι μιᾶς κληρονομικῆς ἢ ἐπαγγελματικῆς ἱερατικῆς τάξεως· τὴν ἔκτισεν παραδίδοντας ὅλο τὸν Υἱὸ Του εἰς θάνατο, χάρι ὅλων τῶν ἄσωτων υἱῶν Του καί ἀδελφῶν τοῦ υἱοῦ Του. Τὸ ἱερατεῖο, στήν ἐκκλησιαστικὴ μονοκρατορία του, ἢ μᾶλλον στή θρησκευτικὴ παντοκρατορία του, ἀλλότριον ἐν πολλοῖς τῆς Ἱερωσύνης τοῦ Χριστοῦ, μυστηρίου ταπεινώσεως καί ἀγάπης, εἶχε σχεδὸν πάντοτε ὡς ἔργο του τὴν προβολὴ τῆς ἀτεγκτῆς δικαιοσύνης ἐνὸς ἀπρόσιτου Θεοῦ.

πης· ἄνδρας ἀπαθῶν ἐπιθυμιῶν, ἀφόρητων πόθων, φλεγερῆς ἀγάπης· πιστὸς διάκονος μιᾶς καινῆς Ἱερωσύνης, τῆς ὁποίας ἡ χριστιανικὴ χαρισματοσὴν γνωρίζεται ὡς ἐπιθυμία σφοδρῆ, ὡς κίνησις ἐρωτικῆ, ὡς δύναμις ἀγαπητικὴ πρὸς τὸν Θεὸ καί τὸν πλησίον. Ἄλλωστε ὁ γενικὸς κανόνας παραμένει ἐπιμόνως σταθερὸς: Κανεὶς δέν προσεγγίζει καί δέν διακονεῖ τὸ μυστήριον χωρὶς ἐπιθυμία καί ἐλευθερία ὑπερατομικῆ, χωρὶς ἐρωτικὴ καί λατρευτικὴ διάθεση, χωρὶς τὸν πόνο καί τὸν σταυρὸ τῆς ἀγάπης.

Αὐτὸ λοιπὸν τὸ καινὸ μυστήριον, προσεγγιζόμενον κατὰ τρόπο σχηματικὸ ἢ περιγραφικὸ, εἶναι ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία καί μάλιστα στήν ἄσκησι καί τὸ ἦθος τῆς Ἱερωσύνης της. Ἡ Ἐκκλησία πρωτίστως στὸ πρόσωπο τῶν Ἱερέων της εἶναι ἡ κλητὴ καί ἐκλεκτὴ τοῦ Θεοῦ, πού πάσχουσα ἀπὸ ἀγάπη ἀναζητεῖ τὸν πλανώμενον, καί πού ἀναζητοῦσα ψάλλει ὕμνον ἀκατάπαυστο, διηγούμενη τὰ μεγαλεῖα καί τὰ θαυμάσια, πού ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἐργάζεται, ὄχι ἀορίστως στήν ἱστορία ἀλλά στήν πληγωμένη καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου. Μέ ἄλλα λόγια, εἶναι ἡ διαρκὴς κατάργησις τῆς ἰδέας τοῦ ἀτομισμού καί τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ, τοῦ νομικισμοῦ καί τοῦ ἠθικισμοῦ, ἢ σαφῆς ἀπόρριψις τοῦ

ἀπόλυτου τῆς θρησκείας καί τοῦ ἀνεξέλεγκτου τῆς ἐξουσίας (τῆς πνευματικῆς);, παρὰ τὸ μεταφυσικὸ ἢ χρησιμοθηρικὸ ἔνδυμά τους, καί αὐτὸς εἶναι ὁ καθημερινὸς σταυρὸς τῆς χριστιανικῆς Ἱερωσύνης. Ἐνας σταυρὸς, πού ἀποτελεῖ μωρία, ὄχι μόνο γιὰ τὸν κόσμον καί τὴν πρακτικὴν του, ἀλλά καί γιὰ τὸ νομικὸ καί διοικητικὸ πνεῦμα τῆς ἴδιας τῆς Ἐκκλησίας, στὸ εἰκονικὸ ἐπίπεδο τῶν ἐπισκοπῶν (μητροπόλεων) καί τῶν ἐνοριῶν.

* Παρὰ τὴ μακρόχρονη θητεία μου στὸ χωρὸ τῆς Ἐκκλησίας δέν θυμᾶμαι νά εἶχα ποτὲ τὴν εὐκαιρία νά συνομιλήσω μέ τὸν ἀείμνηστο π. Μιχαήλ. Ψάχνοντας γιὰ κάτι πρὶν ἀπὸ λίγες ἡμέρες, μετὰ τὸ θάνατό του, βρῆκα στὴ βιβλιοθήκη τοῦ Ἱ. Μ. Χατζηφώτη τὸ βιβλίον μέ τὸν τίτλον αὐτὸ καί τὸ ξεφύλισα ἀρχικά, ἔχοντας ὑπ' ὄψιν τὴν προσωπικότητα καί τὴν προσφορά τοῦ ἀνθρώπου, ὄχι καί τὸ βιβλίον. Σκληρὸς σὲ ὀρσμένα σημεῖα, θέτει τὸν δάκτυλον σὲ πληγῆς πού χαίρουν καθημερινά. Τιμώντας τὴ μνήμη του ἀναδημοσιεύουμε ἐδῶ ἕνα χαρακτηριστικὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ εἰσαγωγικὸν τοῦ σημεῖωματος, ὅπου εἶναι ὀλοφάνερη ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία καί τὴν Ἐκκλησία. Ἐὰν ὑπάρχουν θέματα γιὰ διάλογον μετὰ τῶν ἐπιγιννομένων οἱ σελίδες τοῦ «Ε» εἶναι στή διαθέσή τους. Α.Ι.Χ.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 21

Ὁ Ὁρθὸς Λόγος εἶναι ὄργανον τῆς ἀρνητικῆς δικαιοσύνης τῶν δογμάτων. Διότι ὅλαι αἱ ἀπείρειαι τῶν θεολόγων πρὸς ὑπερπήδησιν εἰς τὴν χώραν τοῦ ἀγνώστου εἶναι ματαία. Ὁ Ὁρθὸς Λόγος δέν δύναται νά παραγάγῃ Χριστιανικὰς ἀληθείας, αἴρων τὴν πίστιν εἰς γνῶσιν καί καταναγκάζων τὸν ἄπιστον εἰς παραδοχὴν ἀλλ' ἀναιρεῖ τὰς ἀναστάσεις τῶν ἀπίστων, ἀπορουμένας διὰ φιλοσοφικῆς ἢ φυσιογνωστικῆς ὁδοῦ. Τὰ περισσότερα δόγματα καθίστανται προσιτὰ διὰ διαφόρων ἐπιχειρημάτων λογικῶν ἀρμοζόντων εἰς τὰς ἡμετέρας ἀνάγκας. Οὕτω οἱ ἀρχαῖοι ἀπολογηταί, ὡς προείπομεν, δέν διακρίνουν σαφῶς μετὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, ὡς πηγῆς τῆς Θεογνωσίας, καί ὡς μεθόδου εἰς τὴν κατοχύρωσιν τῆς Ἀποκαλύψεως. Δύναται τις λοιπὸν νά διατηρήσῃ τὴν Χριστιανικὴν πίστιν καί ν' ἀναγνωρίσῃ συγχρόνως τοὺς νόμους τῆς νοήσεως καί τὰς γνώσεις αἱ ὁποῖαι στηρίζονται ἐπὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Διότι εἰς τὰ δόγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ οὐδεμία

ὑποχώρησις ἢ συμβιβασμὸς δι' ἀμοιβαίων παραχωρήσεων ἐπιτρέπεται.

Ἐν κατακλείδι, ὁ ὀρθὸς λόγος εἶναι ὄργανον τῆς ἀρνητικῆς δικαιοσύνης τῶν δογμάτων διότι ἀκριβῶς δύναται ν' ἀναιρῆ τὰς κατ' αὐτῶν ἀντιρρήσεις καί ἐνστάσεις τῆς ἀπιστίας νά καταδεικνύη ὅτι αἱ ἀλήθειαι τῆς πίστεως δέν ἀντιφάσκουν εἰς τὴν ἀνθρώπινον λογικὴν. Ὡς ἀναφέρει δὲ καί ὁ Μ. Βασίλειος «ἡ τῆς διαλεκτικῆς δύναμις τεῖχος ἐστὶ τοῖς δόγμασιν οὐκ ἔωσα αὐτὰ ἀυδιάρπαστα εἶναι καί εὐάλωτα τοῖς βουλομένοις». Ὁ πιστὸς ποιούμενος χρῆσιν τοῦ ὀρθοῦ λόγου πρὸς οἰκείωσιν, πρὸς διατύπωσιν καί ἐμβάθυνσιν τῶν μαρτυριῶν ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς καί τῆς Ἱερᾶς παραδόσεως καί πρὸς ἀρνητικὴν δικαιοσύνην αὐτῶν, εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀποδείξῃ πᾶσαν πλάνην. Πάντοτε ὅμως εἰς μυστηριώδους πέπλος θά ἐπικάθηται ἐπὶ τῶν δογμάτων ἐξ ἴσου πυκνὸς καί διὰ τὸν τυχόντα θεολογικῆς σπουδῆς καί διὰ τὸν ἀπλοῦστερον Χριστιανόν.

Τοῦ Πρωτ. κ. Βασιλείου Θερμοῦ

Α ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΜΕ σήμερα τὸν προβληματισμὸ γιὰ τὸν τρόπο τελείσεως τῶν μυστηρίων. Ἐνας φίλος κληρικὸς μὲ ἐνημέρωσε πρόσφατα ὅτι καθιέρωσε στὴν ἐνορία του μηνιαῖες συναντήσεις μὲ μελλόνυμφους, μὲ ὅλα τὰ ζευγάρια ποὺ πρόκειται νὰ τελέσουν τὸν γάμο τους τὸν ἐπόμενο μῆνα. Πρόκειται γιὰ μία ἐφ' ἅπαξ συνάντηση στὴν ὁποία ἀναλύεται τὸ κείμενο τῆς ἀκολουθίας τοῦ γάμου. Ὅπως εἶναι ἀναμενόμενο, παρατήρησε κατόπιν αἰσθητὴ διαφορά κατὰ τὴν τέλεση τοῦ μυστηρίου ἀπὸ πλευρᾶς τάξεως καὶ ἡσυχίας.

Ὁ ἐκφυλισμὸς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γεγονότος

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος λάβει τὴν κατάλληλη γνώση σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν αἴσθηση ὅτι λαμβάνουμε ὑπ' ὄψιν τὴν προσωπικότητά του, τότε μᾶς ἀνταμείβει καὶ μὲ τὸν δικό του σεβασμὸ.

Ἡ ἐφευρετικότητα τῆς ἀγάπης μας ὅπως-δήποτε μπορεῖ νὰ γίνῃ πολὺ ἀποδοτικὴ. Κυρίως ὅταν συνδυασθεῖ μὲ προνοητικότητα. Διότι φυσικὰ δὲν ὑποτιμοῦμε καὶ τὸν φαῦλο κύκλο ποὺ ἔχει ἐγκατασταθεῖ. Ὅταν ὁ κληρικὸς ἔχει νὰ τελέσει π.χ. πέντε γάμους ἢ τρεῖς βαπτίσεις ἢ πενήντα τρισάγια τὴν ἴδια μέρα (καὶ μάλιστα κάποιον βρῖσκονται σὲ τέτοιες θέσεις ποὺ τὸ κάνουν πολὺ συχνά), εἶναι ποτέ ἀνθρωπίνως δυνατὸ νὰ τὸ πράξει συμμετέχοντας νοητικὰ καὶ συναισθηματικὰ; Τόσο ἡ σωματικὴ ὅσο καὶ ἡ ψυχικὴ ἐξάντλησή του θὰ τὸν ἀναγκάσουν νὰ προφέρει ἀπλῶς τὰ λόγια, ἐνῶ τὸ μυαλό του καὶ ἡ καρδιά του βρῖσκονται ἀλλοῦ. Μὲ τὴ σειρά του θὰ ἐπηρεαστεῖ καὶ ὁ τρόπος ἐκφορᾶς: θὰ γίνῃ μουνιουριστὸς καὶ ἀκατανόητος, θὰ πα-

ραλείπει λέξεις ἢ καὶ ὀλόκληρες εὐχές. (Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ἐξομολογοῦμαι ὅτι οὐδέποτε μπόρεσα νὰ ἀποδεχθῶ ψυχικὰ τὴν παράλειψη π.χ. τῆς πρώτης εὐχῆς τοῦ γάμου ἢ τῶν τροπαρίων καὶ μακαρισμῶν τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας. Μήπως θὰ ἦταν σκόπιμη μία ἀνακοίνωση τῆς Συνόδου ποὺ θὰ ἀπαγόρευε τὶς περικοπές, ἂν φυσικὰ συμφωνήσουν καὶ οἱ ἐπίσκοποι μας νὰ μὴν τὶς διαπράττουν;)

Ὅμως ἓνα τόσο σοβαρὸ φαινόμενο ἀδικεῖται ἂν περιορίσουμε τὴ συζήτησή μας σὲ πρακτικὰ μέτρα μόνο. Ἡ βιομηχανία τῶν μυστηρίων ἀποτελεῖ, ἂν θέλουμε νὰ λέμε τὰ πράγματα μὲ τὸ ὄνομά τους καὶ χωρὶς μισόλογα, ἐκφυλισμὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γεγονότος καὶ εἶναι προφανές ὅτι ἔχει βαθύτερα αἷτια, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν συστηματικώτερη ἀντιμετώπιση. Τὰ ἐπὶ μέρους μέτρα, ἀπολύτως ἀπαραίτητα φυσικὰ, μόνο βελτιώσεις ἐπιφέρουν. Στὴν πραγματικότητα ἡ βιομηχανία τῶν μυστηρίων ἀποτελεῖ σύμπτωμα. Δὲν θὰ μπόρέσουμε νὰ κάνουμε τίποτε γι' αὐτὸ ἂν δὲν ἐπιτύχουμε στὴ διάγνωση τῆς νόσου. Εἰσηγοῦμαι λοιπὸν πὼς ἡ νόσος ἐγκεῖται στὸ *ξεθώριασμα τοῦ γεγονότος τῆς Ἐκκλησίας* μέσα στὴν ψυχὴ τῶν μελῶν της. Δηλαδή σὲ ὅλους μας.

Πρὸ πολλοῦ, γιὰ τὴν πλειονότητα ἐξ ἡμῶν, Ἐκκλησία ἔχει πάψει νὰ σημαίνει κοινότητα ἀδελφῶν, ἔχει καταργηθεῖ ὡς ζωντανὸ σῶμα, δὲν λειτουργεῖ ὡς εὐαγγελικὴ ζύμη. Χιλοειπωμένες ἀλήθειες ποὺ ἔχουν τύχει διαπίστωσης ἀπὸ πολλούς: χαρακτηρίζομαστε ἀπὸ διάσταση κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, δὲν ἀναδεικνύουμε πάντοτε μὲ ὑγιᾶ κριτήρια τοὺς λειτουργοὺς μας, δὲν ἐπιτελοῦμε τὴν (ιερ)ἀποστολικὴ μαρτυρία, στεροῦμαστε οἰκονομικῆς

Τὰ ἐρωτήματά σας καὶ οἱ προτάσεις σας νὰ ἀπευθύνονται στὸν π. Βασίλειο Θερμό, Ἐρατοῦς 11, Παλλήνη 153 51 ἢ στὸ thermosv@otenet.gr.

διαφάνειας, λειτουργοῦμε σὰν κρατικὴ ὑπηρεσία γιὰ ἐξυπηρέτηση θρησκευτικῶν ἀναγκῶν ἢ γιὰ νὰ προάγουμε τὸν ἐθνικισμὸ κ.ἄ. Τὸ λιγότερο εἶναι, μετὰ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ, οἱ πιστοὶ (;) νὰ συμπεριφέρονται σὰν πελάτες. Πέφτουν καὶ αὐτοὶ θύματα τῆς ἀμφιταλάντευσής τους: δὲν εἶναι σίγουροι ἂν θέλουν τὴν Ἐκκλησία στὴ ζωὴ τους καὶ πόσο τὴ θέλουν.

Τὸ πρόβλημα ἐδῶ εἶναι ὅτι ὅταν τὸ ξεθώριασμα αὐτὸ ἐγκατασταθεῖ σιγά-σιγά στὶς ψυχές τῶν ἀνθρώπων, παύει νὰ ἐνοχλεῖ καὶ νὰ προβληματίζει, διότι δὲν γίνεται ἀντιληπτὴ ἢ ἀλλαγὴ. Καὶ πράγματι, τέτοιες ἀλλαγές στὴν αὐτοσυνειδησία τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἔγιναν ποτέ ἀπότομα, ἀλλὰ βαθμιαία καὶ ὑπουλά. Ναρκώνοντας ἔτσι τὴν ψυχὴ μας καὶ τὶς ἀντιστάσεις μας.

Ὅταν λοιπὸν ἀδυνατοῦμε ἀκόμη καὶ οἱ κληρικοὶ νὰ διακρίνουμε τὸ γενικώτερο πλαίσιο στὸ ὁποῖο ὀφείλεται καὶ ὁ ἐκφυλισμὸς τῶν μυστηρίων, τότε δύο τινὰ λαμβάνουν χώρα: ἡ παύουμε νὰ ἐνοχλούμαστε ἀπὸ τὴν κατάσταση ποὺ ἐπικρατεῖ κατὰ τὴν τέλεσή τους, γινόμενοι καὶ ἐμεῖς μέρος τοῦ «θεάματος», ἢ κατηγοροῦμε γι' αὐτὴ τὸν ἀκατήχητο καὶ ἀπαιτητικὸ κόσμο ὁ ὁποῖος δὲν καταλαβαίνει σὲ ποῖο χῶρο μπαίνει καὶ τί πρόκειται νὰ κάνει. Μὲ τὸν δεύτερο τρόπο εἰσερχόμαστε σὲ μία παραταξιακὴ καὶ ἀμυντικὴ νοοτροπία ἀπέναντι στοὺς λαϊκοὺς.

Ὁ σημαντικὸς χριστιανὸς θεολόγος καὶ στοχαστὴς Κ. Σ. Λιούις κατέγραψε τὴν πραγματικότητα τοῦ γενικότερου ἐκφυλισμοῦ τοῦ χριστιανισμοῦ μὲ ἓναν εὐρηματικὸ τρόπο. Στὸ πρωτότυπο ἐγχειρίδιο στὸ ὁποῖο ὑποτίθεται ὅτι ὁ διάβολος συμβουλεύει νεώτερους δαίμονες πὼς θὰ πολεμήσουν κατὰ τῶν πιστῶν, θέτει στὸ στόμα του τὰ ἑξῆς:

«Ἐνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους συμμάχους μας εἶναι σήμερα ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία. Ἀλλά, παρακαλῶ νὰ μὲ κατάλαβεις σωστά. Φυσικὰ, δὲν ἐννοῶ τὴν Ἐκκλησία ὅπως ἐμεῖς τὴ βλέπομε: ἐκετεινομένη πάνω ἀπὸ τόπο καὶ χρόνο καὶ ριζωμένη στὴν αἰωνιότητα, φοβερὴ σὰν πολέμαρχο σὲ προέλαση μὲ λάβαρα. Ὁμολογῶ, αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία ἀνησυχεῖ καὶ τοὺς πιὸ τολμηροὺς πειραστάς μας. Εὐτυχῶς ὅμως αὐτὸ εἶναι ἐντελῶς ἀόρατο ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους... Ἄσε τὶς σκέψεις τους νὰ κάνουν

συγκρίσεις μεταξὺ τῆς ἐκφράσεως “ὁμοῖοι εἰστε σῶμα Χριστοῦ” καὶ τῶν προσώπων ποὺ βλέπετε στὰ κοντινὰ στασίδια» (Κ. Σ. Λιούις, *Τακτικὴ τοῦ διαβόλου*, ἐκδ. Πουρναρά, σ. 18-19).

(Τὶ φοβερὴ ἢ τελευταία φράση! Βλέμματα, ἄλλοτε ἀπλανῆ, ἄλλοτε ἀφηρημένα, ἄλλοτε ἀνυπόμονα... Ἄναρωτηθήκαμε ποτέ ποιά εἶναι τὰ δικά μας βλέμματα κατὰ τὴν ὥρα τῆς Λειτουργίας, ποιές οἱ ἐκφράσεις τοῦ προσώπου μας; Ἄλλὰ εἴμαστε ἀσφαλισμένοι στὸ ἱερὸ βῆμα καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τὰ διακρίνει...).

Σὲ αὐτὸ τὸ γλαφυρὸ ἀπόσπασμα ἡ χαρὰ τοῦ διαβόλου εἶναι ὁ ἐκφυλισμὸς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γεγονότος. Τὸ νὰ ἀπέχει ἡ πραγματικὴ κατάστασή μας ἀπὸ τὶς προδιαγραφές λειτουργίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος. Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἀπαιτεῖται νὰ εἴμαστε ἀναμάρτητοι (ποιὸς θὰ τὸ ζητοῦσε αὐτό; ἀλλὰ σημαίνει ὅτι οὐδεμία ἀλλαγὴ θὰ συμβεῖ καὶ στὶς ἐπόμενες γενιές ἂν δὲν κατανοήσουμε πὼς ἐκφυλισμὸς τῶν μυστηρίων λαμβάνει χώρα ἐπειδὴ στὶς συνειδήσεις ὅλων μας ἔχει ἐκφυλισθῆ ἡ Ἐκκλησία.

Ἐπειδὴ, ἀντὶ νὰ ἀφεθοῦμε στὴν Ἐκκλησία, τὴν χρησιμοποιοῦμε γιὰ τοὺς σκοποὺς μας: ἐξουσία, χρήματα, ψυχολογικὴ ἐπιβολή. Πρόσφατα σὲ ἀθηναϊκὴ ἐνορία μεταδόθηκαν ἀπὸ τὰ ἐξωτερικὰ μεγάφωνα ὀλόκληρος ὁ Ὅρθρος καὶ ἡ Λειτουργία καὶ ἡ Βάπτισμα ποὺ ἀκολούθησε! Ἄς μοῦ συγχωρηθεῖ νὰ πῶ ἐδῶ πὼς ἡ ἀντοχὴ τῶν ἀνθρώπων ἔχει φθάσει στὰ ὄριά της. Θεωρῶ σκληρὸ τὸν λόγο ἀλλὰ δυστυχῶς ἀληθινὸ: ἂν κάποτε ἀπαγορευθεῖ τὸ κτύπημα τῆς καμπάνας ὑπεύθυνοι δὲν θὰ εἶναι οἱ ἄθεοι καὶ ἀντίχριστοι, ἀλλὰ ὅσοι ἐξ ἡμῶν ἐπιμένουμε νὰ λειτουργοῦμε τὰ ἐξωτερικὰ μεγάφωνα τοῦ ναοῦ!

Υ.Γ. Ὡς συνέχεια τῶν παραπάνω προτείνω μία ἐπίσκεψη στὶς ἰστοσελίδες www.psyche.gr/diogmos.htm καὶ www.psyche.gr/psaltes.htm. Μὲ χιουμοριστικὸ τρόπο (ὁδηγίες, ἄλλες γιὰ τὸν παπὰ καὶ ἄλλες γιὰ τὸν ψάλτη, πὼς νὰ ἀπομακρυνθοῦν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία!) ἐξάγονται χρήσιμα συμπεράσματα.

ΑΠΟΤΕΛΕΙ πνευματικό και έκδοτικό κατόρθωμα για τὰ νεοελληνικά δεδομένα ή κυκλοφορία και ή βαθιά απήχηση του καλού -αισθητικά και ουσιαστικά- περιοδικού «Σύναξη».

Από τὸ 1982 ἔως σήμερα, ἐπὶ 26 χρόνια, προσφέρει με συνέπεια, εὐθύνη, σοβαρότητα και ἀγάπη πλούσια ὕλη ἀπὸ διαλεγμένα πατερικά, θεολογικά, ἐκκλησιολογικά, παιδευτικά και πνευματικά κείμενα, συνεντεύξεις, προτάσεις και ἀναλύσεις, πὸ ἀπασχολοῦν τὸν σύγχρονο, σκεπτόμενο ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ τρέφεται μόνο με ἄρτο, ἀλλὰ και με «παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ».

Τὸ περιοδικὸ «Σύναξη» τὸ ἴδρυσε τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1982 ὁ μακαριστός, ἐξάιρετος θεολόγος, ἄνθρωπος και ἀναζητητὴς Π. Νέλλας, με σκοπὸ νὰ ἀποτελέσει ἱστορικὸ ὄργανο τῆς ὀρθόδοξης παράδοσης και τῆς ἐκκλησιαστικῆς σκέψης πάνω στὰ καυτά, σύγχρονα προβλήματα. Σ' ἓνα μικρό, προεκδοτικὸ φυλλάδιο ὁ ἐκδότης ἔγραφε:

«*Ἡ "Σύναξη" βγαίνει για τοὺς ἀναζητητές. Τοὺς καλεῖ ὄχι σὲ ἀπλή ἀνάγνωση ἀλλὰ σὲ συζήτηση. Μὲ στόχο νὰ βροῦμε, ὅλοι μαζί, μιὰ ἐρμηνεία πὸ νὰ ἐλευθερώνη τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὶς ἰδεολογίες, ἓνα σημερινὸ τρόπο ζωῆς πὸ νὰ εἶναι ἄξιος ὄχι ἀφηρημένων θεωρητικῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ τοῦ ἀνθρώπου».*

Ὁ Θεὸς ὅμως κάλεσε κοντὰ Του τὸν Π. Νέλλα, ὡς ἐκλεκτὸ μαθητὴ του, πολὺ πρόωρα, τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1986, σὲ ἡλικία 49 ἐτῶν. Καὶ τὴν «ἐπανασύνδεση τῆς ἐλληνικῆς πνευματικῆς παράδοσης με τὴ δυναμικὴ τοῦ χριστιανικοῦ λόγου και τὰ προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου τῆς τεχνολογικῆς ἐποχῆς...» ἀνέλαβε νὰ συνεχίσει, ὡς ἀρχισυντάκτης, ὁ ἐπίσης θεολόγος και λογοτέχνης Σ. Γουβελᾶς. Ἐμπλούτισε και κείνος με μόχθο και ἐπιμονὴ τὴ θεματικὴ τοῦ περιοδικοῦ και τὸ πάθος τοῦ Π. Νέλλα ἐπὶ 11 χρόνια. Ὅσπου και κείνος τὸ παρέδωσε στὸν ἐξίσου ἄξιο, με ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα, εὐρύτητα, ταλαντοῦχο συγγραφέα θεολόγο, λογοτέχνη και κριτικὸ Θαν. Ν. Παπαθανασίου.

Τὸ περιοδικὸ βελτιώθηκε και πλουτίστηκε σὲ περιεχόμενο και εὐρύτητα. Καὶ σήμερα ἐξακολουθεῖ, ὕστερα ἀπὸ 26 χρόνια, νὰ ἀποτελεῖ ἐγχει-

ρίδιο προβληματισμοῦ, διδαχῆς, κατάρτισης και ἐλπίδας σὲ κληρικούς, καθηγητές, δασκάλους, κατηχητές, γονεῖς και σπουδαστές. Καὶ οἱ σελίδες του νὰ φιλοξενοῦν ὅ,τι καλύτερο και αὐθεντικὸ ὑπάρχει ἀπὸ τὴ σύγχρονη θεολογικὴ - πνευματικὴ διανόηση και θεολογικὴ σκέψη τῆς πατρίδας μας. Ἐτσι τὰ 107 πολυσέλιδα τεύχη τῆς «Σύναξης» εἶναι σήμερα μιὰ στέρη πνευματικὴ παρακαταθήκη με ἀναλύσεις, σχόλια, θέσεις και προτάσεις πὸ ἀνοίγουν εὐρύτατους δρόμους στὴν Ὀρθοδοξία και δίνουν Φῶς για μιὰ δυναμικὴ μεταμόρφωση τῶν πραγμάτων και τῆς συνείδησης τῶν ἀνθρώπων.

Βέβαια ὑπάρχουν και ἄλλα περιοδικὰ ἐξίσου ἀξιόλογα με πλούσιο ἐκκλησιαστικὸ περιεχόμενο και αἰσθητικὴ ἐμφάνιση. Εἶναι μιὰ νέα ἐκδοτικὴ προσπάθεια κυρίως τῆς Ἱ. Συνόδου και τῶν Ἱ. Μητροπόλεων πὸ πρέπει νὰ ἐπισημανθεῖ και ἴσως νὰ μελετηθεῖ. Μάλιστα ἀνάμεσα στὰ περιοδικὰ αὐτὰ μποροῦμε ἐνδεικτικὰ νὰ ἀναφέρουμε τὸν ἐκβάθρων ἀνακαινισμένο «Ἐφημέριο», τὴν διδακτικὴ «Παρέμβαση» τῆς Ἱ. Μ. Ναυπάκτου, τὴν καινούργια μορφή τοῦ λαμπροῦ περιοδικοῦ τῆς «Πειραικῆς Ἐκκλησίας» και ἄλλα πολλὰ πὸ ἀποφεύγουν τὴ διαφήμιση προσώπων και τὶς τοπικὲς δραστηριότητες και ἔχουν γενικότερο πνευματικὸ και ἐκκλησιαστικὸ, οἰκουμενικὸ ἐνδιαφέρον.

Ὅλων αὐτῶν ὅμως ἡ διαφορὰ με τὴ «Σύναξη» εἶναι καθαρὰ τεχνικὴ με τὴν ἐννοια ὅτι ἡ «Σύναξη» εἶναι μιὰ φιλότιμη ἰδιωτικὴ προσπάθεια, ἐνῶ τὰ ἄλλα περιοδικὰ ἐκδίδονται ἀπὸ φορεῖς και συλλογικὲς δυνάμεις.

Ὅστος ἀπὸ ὅλα γίνεται ἓνας φιλότιμος ἀγώνας ἐνημέρωσης και διδαχῆς τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ και αὐτὸ μετράει θετικὰ μέσα στὸν κυκεῶνα τῆς σύγχυσης και τῆς παραπλάνησης τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τὰ μέσα πληροφόρησης.

Σ.Σ. Ὁμολογουμένως ἀπὸ πολὺ καιρὸ θέλαμε νὰ κάνομε στὸν «Ε» ἓνα σχόλιο για τὴ «Σύναξη», γιατί ἡ συνέπεια, ἡ φροντίδα, ἡ ἀγάπη, ἡ γνώση τῶν ἐκδοτῶν, ἡ ποιότητα τῶν συνεργασιῶν, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ αἰεμνηστοῦ ἱδρυτῆ του Π. Νέλλα ὡς και σήμερα, ἀποτελοῦν στοιχεῖα πὸ δύσκολα συναντᾶ κανεὶς και στὸν χῶρο τῶν σοβαρῶν περιοδικῶν ἐκδόσεων. Ἐχοντας ζήσει και συνεργαστεῖ τόσα χρόνια με τὸν Ἱ. Μ. Χατζηφῶτη γνωρίζω πολὺ καλά τί θὰ πεί τακτικὴ ἐκδοση περιοδικοῦ ἀπὸ ἰδιώτη. Ἡ συνεργασία τοῦ ἀγαπημένου φίλου Δ. Φερούση μᾶς προξένησε ἐκπληξὴ και εὐχαρίστηση. Ἐκπληξὴ γιατί ἦταν σὰν νὰ εἶχε διαβάσει τὴ σκέψη μας και εὐχαρίστηση γιατί ἔτσι καλύτερο εἶναι κενὸ στὶς ὑποχρεώσεις μας. Καὶ θὰ ἐπα-
νέλθουμε.
Λ.Ι.Χ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τοῦ κ. Κωνσταντίνου Χολέβα

Μηναῖον Ἀσματολόγιον Ἱ. Μ. Κύκκου

Ἐφθασε στὰ χέρια μας ὁ τόμος Νοεμβρίου τοῦ ὀγκώδους και λίαν καλαισθήτου Μηναιῖο Ἀσματολόγιου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Πρόκειται για τὸν τρίτο τόμο τῆς σειρᾶς και ἀναφέρεται στοὺς ἁγίους, οἱ ὁποῖοι τιμῶνται κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριο. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 615 σελίδες. Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Κύκκου, ὅπου φυλάσσεται ἡ θαυματουργὸς βυζαντινὴ εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Ἐλεούσης ἐπιτελεῖ ἔργο πνευματικὸ, πολιτιστικὸ, ἔθνικὸ και πανορθόδοξο με τὴν γενικότερη συμβολὴ τῆς στήν καλλιέργεια τῶν Γραμμάτων και τοῦ Ἑλληνορθόδοξου Πολιτισμοῦ. Στὴν συνοδευτικὴ ἐπιστολὴ τοῦ τόμου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κύκκου και Τηλλυρίας κ. Νικηφόρος γράφει μεταξύ ἄλλων: «*Ἡ Ἱερὰ, Βασιλικὴ και Σταυροπηγιακὴ Μονὴ τοῦ Κύκκου, ὡς γνωστὸν, ἀνέλαβε πρὸ ἱκανοῦ χρόνου αὐτὴν τὴν ἐργώδη, πολύμοχθον και πολυχρόνιον ἐργασίαν τῆς ἐξυμνήσεως τῶν Ἁγίων μας, ὧν τὰ Ἱερὰ λείψανα ἀποθησαυρίζονται ἐν αὐτῇ. Τὸ ἔργον ἀποτελεῖ πνευματικὴν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἀνάγκην και, ἐπειδὴ οἱ Ἁγιοὶ μας τιμῶνται πανορθόδοξως, ἐθεωρήσαμε σκόπιμον, ὅπως σᾶς καταστήσουμε κοινωνοὺς τῆς ἐμμελοῦς αὐτῶν ἐξυμνήσεως διὰ πλήρων και πανηγυρικῶν εἰς αὐτοὺς Ἀκολουθιῶν. Τὸ ὅλον συγγραφικὸν και ἐκδοτικὸν ἔργον ἔχει ἀναλάβει ὁ οἰκεῖος και φίλτατος ἡμῖν Μέγας Ὑμνογράφος τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας, Καθηγητῆς Δρ. Χαράλαμπος Μπούσιας εἶναι δὲ ἐξ ὀλοκλήρου πρωτότυπον».* Στὸ Μηναῖον τοῦ Νοεμβρίου περιλαμβάνονται οἱ ἐξῆς Ἀκολουθίες: Τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμᾶ και Δαμιανοῦ, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, τοῦ Ἁγίου Πατρός ἐκ τῶν Ἑβδομήκοντα, τοῦ Ἁγίου Δημητρίου τοῦ Ἐπισκόπου Χύτρων (Κύπρου), τοῦ Ὁσίου Ἀμβροσίου τοῦ Κυπρίου,

τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, Ἐπισκόπου Πενταπόλεως τοῦ ἐν Αἰγίνῃ, τοῦ Ὁσίου Ἀρσενίου τοῦ ἐκ Φαράσων, τοῦ Μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ τοῦ Αἰγυπτίου, τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Ἀποστόλου Φιλίππου, τοῦ Ἁγίου Πρόκλου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Ἁγίου Ἀμφιλοχίου, Ἐπισκόπου Ἰκονίου, τῆς Μεγαλομάρτυρος Αἰκατερίνης, τοῦ Μεγαλομάρτυρος Μερκουρίου, τοῦ Μεγαλομάρτυρος Ἰακώβου τοῦ Πέρσου και τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου.

Ταξιδεύοντας με τὴ μουσικὴ τῆς Ρωμηοσύνης

Μὲ δύο νέες πρωτότυπες καταγραφές και πρῶτες ἐκτελέσεις τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν «Ὁλες οἱ παπαροῦνες» και «Καραγκούνα», κυκλοφορήθηκε τὸ ἄρτι ἐκδοθὲν βιβλίον, «*Ταξιδεῦ με τὴ Μουσικὴ τῆς Ρωμηοσύνης, 1*», συνοδευόμενον ἀπὸ ψηφιακὸ ἡχητικὸ δίσκο (cd) και ἀφιερωμένο «*στοὺς νέους και στὶς νέες τῆς πατρίδας μας, με τὴν εὐχὴ τὸ ἦθος τῶν ὕμνων και τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν μας νὰ γίνῃ και τρόπος ζωῆς τους*». Πρόκειται για μιὰ ἐξαιρετικὰ ἐπιμελημένη και πολυτελὴ πολύχρωμη ἐκδοση με σκληρὸ ἐξώφυλλο, πὸ συνοδεύεται ἀπὸ ἡχητικὸ ψηφιακὸ δίσκο ὑψηλῆς πιστότητας και διαρκείας 62'10", ὅπου ἓνας βυζαντινὸς ὕμνος κι ἓνα δημοτικὸ τραγοῦδι κάθε φορὰ παρουσιάζουν τοὺς ὀκτῶ ἦχους τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς. Ἡ ἐκδοση εἶναι κατάλληλη ὄχι μόνο για ψυχαγωγία και πνευματικὴ οἰκοδομὴ ὄλων μας, ἀλλὰ ἐνδείκνυται και για διδακτικὴ χρῆση σὲ σχολές βυζαντινῆς μουσικῆς, μουσικὰ γυμνάσια και λύκεια, ὠδεῖα, κατηχητικὰ σχολεῖα κ.λπ. ἀπὸ καθηγητές και σπουδαστές, ἱεροψάλτες και κατηχητές. Στὶς σελίδες τοῦ βι-

βλίου καταδεικνύεται ανάγλυφα ή συνέχεια της ελληνικής μουσικής από την αρχαιότητα έως σήμερα και ο ρόλος της στην έθνική αυτοσυνειδησία μας, με κείμενα του Πολυχρόνη Νταλάση, καθηγητή και του Κωνσταντίνου Ήλιάδη, διευθυντή της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής της Ίερās Μητροπόλεως Τρίκκης και Σταγών, ο οποίος επισημαίνει: «*Η μουσική της Ορθόδοξης Εκκλησίας μας, δηλαδή η Βυζαντινή Μουσική, με την οποία υμνούμε και δοξάζουμε τον Δημιουργό και Σωτήρα του κόσμου, τον Θεό, είναι στη βάση της Έλληνική Μουσική με ιεροπρεπές, θρησκευτικό, εκκλησιαστικό, κατασκευτικό, σοβαρό περιεχόμενο και ευχάριστο ἄκουσμα... Τὸ βυζαντινὸ τροπάριο καὶ τὸ δημοτικὸ τραγούδι διατήρησαν στὶς ψυχὲς τῶν Ἑλλήνων ἄσβεστη τὴ φλόγα τῆς πίστεως στὸν Θεὸ καὶ τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα*». Καὶ ὁ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγών κ. Ἀλέξιος ἀναφέρει στὸν πρόλογό του: «*Ἡ βυζαντινὴ μουσικὴ εἶναι ἐκείνη πὺ φέρνει τὸν χριστιανὸ στὴν κατάνυξη, πὺ τὸν κάνει νὰ θεολογῇ, εἶναι ἐκείνη πὺ σταματᾶει τὸ νοῦ ἀπὸ τὴν περιπλάνηση στὸν κόσμον τῶν παθῶν καὶ τῆς πλάνης*». Στὸ βιβλίο περιλαμβάνονται σύντομα κείμενα τῶν Φώτη Κόντογλου, Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη, Μανώλη Καλομοίρη (μουσουργοῦ), Ἀρχιμ. Ἀθανασίου Ἀναστασίου (καθηγουμένου τῆς Ίερās Μονῆς Μεγάλου Μετεώρου), Γρηγορίου Θ. Στάθη (καθηγητοῦ Βυζαντινῆς Μουσικολογίας), Π. Γεωργίου (μουσικολόγου) καὶ Ἡλία Τύμπα (καθηγητῆ βυζαντινῆς μουσικῆς). Στὰ κείμενα αὐτὰ γίνονται ἱστορικὲς ἀναφορὲς γιὰ τὴ διαχρονία τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς (ἀρχαία - βυζαντινὴ - δημοτικὴ - λαϊκὴ), τὴ μοναδικότητά της, τὴν αἰσθητικὴ καὶ πολιτισμικὴ ἀξία της, ἀλλὰ καὶ δίδονται βασικὲς τεχνικὲς καὶ αἰσθητικὲς πληροφορίες γιὰ τὴ βυζαντινὴ μουσικὴ (ἦχοι, ἦθος, γέννη κ.λπ.), ὅπως καὶ σχετικὲς ἀναλύσεις γιὰ τοὺς ὕμνους καὶ λαογραφικὰ σχόλια γιὰ τὰ τραγούδια, πὺ περιέχονται στὸν ἠχητικὸ ψηφιακὸ δίσκο. Οἱ ὕμνοι καὶ τὰ τραγούδια καταγράφονται σὲ παρτιτούρες μὲ τὴ βυζαντινὴ σημειογραφία. Συγχαίρουμε τὴν Ίερά Μητρόπο-

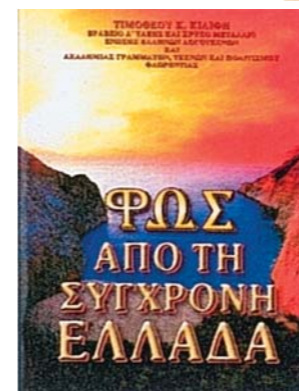
λη Τρίκκης καὶ Σταγών γι' αὐτὴ τὴν πρωτότυπη ἐκδοτικὴ καὶ μουσικὴ τῆς προσπάθεια, τὴν ὁποία ἐπιμελήθηκαν οἱ Πρότυπες Θεσσαλικὲς Ἐκδόσεις τῶν Τρικάλων.

Τὸ περιοδικὸ τῆς Ί. Μητροπόλεως Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

«Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ε'» τιλοφορεῖται τὸ νέο ἑξαμηνιαῖο ἐπιστημονικὸ περιοδικὸ τῆς Ίερās Μητροπόλεως Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως, τοῦ ὁποίου λάβαμε τὸ πρῶτο τεῦχος μὲ ἡμερομηνία Ἰανουάριος -Ἰούνιος 2008. Ἐκδίδεται προνοία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Ἱερεμίου καὶ διευθύνεται ἀπὸ τὸν ἐγκριτὸ φιλόλογο καὶ ἱστορικὸ ἐρευνητῆ κ. Σοφοκλῆ Δημητρακόπουλο. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 166 σελίδες καὶ περιέχει μεγάλο ἀριθμὸ ἄρθρων ἐπὶ θεμάτων θεολογικῶν, ἱστορικῶν, φιλολογικῶν καὶ κοινωνιολογικῶν. Στὸν Πρόλογο τοῦ τεύχους ὁ Σεβασμιώτατος κ. Ἱερεμίας σημειώνει: «*Ὅπως ἤδη ἔχετε διαπιστώσει, φέρει τὸν τίτλο ΑΓΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο Ε', εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ Μεγάλου αὐτοῦ Μάρτυρος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, ὁ ὁποῖος στὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνα ξεκίνησε ἀπὸ τὴν ἔδρα τῆς Ίερās Μητροπόλεως μας, τὴν ἔνδοξη ἀγιοτόκο, ἱεραρχοτόκο καὶ ἠρωτοτόκο Δημητσάνα, γιὰ νὰ φθάσει, μὲ τὴ Χάρη καὶ τὸ Θέλημα τοῦ Θεοῦ, στὸ ὕψιστο ἀξίωμα τῆς Ορθοδόξου Ἐκκλησίας μας καὶ μὲ τὴν ἐκούσια θυσία του νὰ γίνῃ τὴν κατάλληλη ὥρα τὸ Ἱερό Σφάγιο, Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς πατρίδος καὶ ἔτσι νὰ καθαγιασῇ τὸν Ἱερό Ἀγῶνα τῆς Ἀπελευθερώσεως. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη καὶ τιμὴ ὅλων τῶν ὑγιῶς σκεπτομένων Ἑλλήνων, καὶ ἰδιαίτερα τῶν συμπατριωτῶν του πιστῶν τῆς Ίερās μας Μητροπόλεως, εἶναι ἀπέραντη. Αὐτὴ ἡ ἀνάγκη ἐκφράσεως πανηγυρικότερα τῆς εὐγνωμοσύνης μας πρὸς τὸ Ἅγιο Πρόσωπό του μᾶς ὤθησε καὶ στὴν ἀπόφαση ν' ἀναλάβουμε τὴν πρωτοβουλία γιὰ ἀνέγερση περικαλλοῦς Ἱεροῦ Ναοῦ πρὸς τιμὴν του στὸν τόπο, ὅπου εἶδε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ ἔλαβε ἐκ παιδῶν τὴν ἐν Χριστῷ ἀνατροφή καὶ παιδεία*». Εὐχόμεθα τὸ νέο αὐτὸ ἐκκλησιαστικὸ περιοδικὸ νὰ εἶναι καλοτάξιδο πρὸς ὄφελος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πατρίδος.

ΒΙΒΛΙΟ

παρουσίαση

Ἀρχιμ. Τιμ. Κ. Κιλίφη Φῶς ἀπὸ τὴ σύγχρονη Ἑλλάδα Ἀθήνα 2006

Πληθωρικὸς ὁ π. Τιμόθεος, ἐκπλήσσει μὲ τὴν εὐρύτητα τῶν γνώσεων καὶ τοῦ πνεύματός του, τὴν μεγάλη συγγραφικὴ του παραγωγὴ καὶ τὴν μακρόχρονη πνευματικὴ καὶ κοινωνικὴ προσφορὰ του. Τὰ πολυάριθμα βιβλία πὺ συνέγραψε γνώρισαν ἐπανελημμένες ἐπανεκδόσεις. Οἱ τίτλοι τους παραμένουν σὲ μία σειρά θεμάτων πὺ προσεγγίζουν βιβλικά, ἱστορικά, κοινωνικά, φιλοσοφικά, παιδαγωγικά ζητήματα κατὰ τρόπο τέτοιο πὺ νὰ εἶναι εὐληπτα ἀπὸ κάθε πιστὸ πὺ θὰ ἤθελε νὰ ξεκινήσει

πὺ ἀριθμὸ βιβλία πὺ συνέγραψε γνώρισαν ἐπανελημμένες ἐπανεκδόσεις. Οἱ τίτλοι τους παραμένουν σὲ μία σειρά θεμάτων πὺ προσεγγίζουν βιβλικά, ἱστορικά, κοινωνικά, φιλοσοφικά, παιδαγωγικά ζητήματα κατὰ τρόπο τέτοιο πὺ νὰ εἶναι εὐληπτα ἀπὸ κάθε πιστὸ πὺ θὰ ἤθελε νὰ ξεκινήσει

ἐμβαθύνει σὲ ζητήματα καθημερινά. Ἐνθουσιώδης, ἀκούραστος, ἀφτιασίδωτος, ἀναλύει τὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ συνοψίζει τὰ στοιχεῖα τοῦ ὀρθοῦ δόγματος καὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ σὲ τέσσερις τόμους κάνει μία περιδιάβαση στὴν ἱστορία τοῦ Ἑλληνορωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ Βυζαντίου, τῆς Ἀναγέννησης καὶ τοῦ σύγχρονου κόσμου θίγοντας πολλὰ καίρια θέματα καὶ δίνοντας στὸν ἀναγνώστη τὴν ὠθηση γιὰ περαιτέρω ἀναζητήσεις. Ἐμφανίζεται κανεὶς ἀπὸ τὴν ἐνασχόλησή του, στὸ ἔργο του πὺ παρουσιάζουμε, μὲ θέματα καὶ πρόσωπα πὺ δὲν ἔχουν σχέση μὲ τὸν χῶρο του, ὅπως οἱ σύγχρονοι Ἑλληνες συνθέτες κλασικῆς καὶ ἐλαφρᾶς μουσικῆς, ἡ ναυτιλία, οἱ διεθνεῖς ἐκθέσεις ἢ ὁ τουρισμὸς καὶ διακεκριμένοι ἐπιστήμονες. Ἀλλὰ ἐνῶ εἶναι ἕνας γνήσιος Ρωμῶς πὺ ἀγωνιᾷ γιὰ τὴν πατρίδα του καὶ γνωρίζει καὶ ξεσπαθώνει γιὰ τὴν παράδοση γιὰ τὴν ὁποία πάσχισε ὁ Κόντογλου καὶ ὁ Παπαδιαμάντης ἐπιμένει νὰ χρησιμοποιοῦ τὸν ὄρο «Ἑλληνοχριστιανικὸς Πολιτισμὸς» ἐκεῖ πὺ θὰ περιμένει νὰ σοῦ μιλήσει γιὰ τὴν Ἑλληνορθόδοξη Παράδοση!

ΛΙΤΣΑ Ι. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

ΔΙΣΚΟ

παρουσίαση

Μάρκος Φ. Δραγοῦμης «ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΜΕΛΩΔΙΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΦΑΡΔΥ»

«...Ὡρα καλὴ νὰ δώσ' ὁ Θεὸς σὲ τούτη τὴ δουλειά κι ἡ Παναγία ἡ Δέσποινα νὰ φέρει εὐκολία...»

Μόλις κυκλοφόρησε ἡ νέα ἐκδοση τῶν Φίλων Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ

Ἀρχείου Μέλπως Μερλιέ. Πρόκειται γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα πολύχρονων μελετῶν τοῦ μουσικολόγου Μάρκου Φ. Δραγοῦμη πᾶν στὰ ἀνακαλυφθέντα ἀπὸ τὸν ἴδιο μουσικὰ κατάλοιπα τοῦ Σαμοθρακικῆς λόγιου Ν. Φαρδῦ (1853-1901) πὺ ἀφοροῦν τὴ

δημοτικὴ μας μουσικὴ. Ἐδῶ περιλαμβάνονται διάφορα κείμενά του πὺ μιλοῦν γιὰ τὴν ἀξία τῶν δημοτικῶν μελωδιῶν ὡς πολὺτιμα δείγματα μιᾶς πηγαίας λαϊκῆς ἔμπνευσης καὶ τὴν ἀνάγκη τοῦ ἕλικὸ αὐτὸ νὰ χρησιμοποιηθεῖ ὡς σημεῖο ἀφετηρίας γιὰ τὴ διαμόρφωση μιᾶς ἑθνικῆς σχολῆς ἐντεχνης μουσικῆς. Οἱ λίγο-πολὺ ἀγνωστες σήμερα μελωδίες πὺ διασώθηκαν ἀπὸ τὸν Φαρδῦ, εἶναι γύρω στὶς 90 καὶ προέρχονται ἀπὸ τὴν ἰδιαίτερη του πατρίδα, τὴν εὐρύτερη περιοχὴ τοῦ Αἰγαίου -ἀπὸ τὴ Σμύρνη ὡς τὴν Εὐβοία- καὶ τὸ ἑλληνόφωνο Καργκέζε τῆς Κορσικῆς. Ἡ ἐκδοση συνοδεύεται ἀπὸ ψηφιακὸ δίσκο μὲ τίτλο «Καταμεσιὸς στὴ θάλασσα» στὸ ὁποῖο ἀκούγονται (ἐπιμελημένες ὀρχηστρικὰ ἀπὸ τὸν Σωκράτη Σινόπουλο) 22 ἀνέκδοτες ἠχογραφήσεις ἀπὸ ἐπιτόπιες καταγραφές πὺ ἔκανε ὁ Νικόλαος Φαρδῦ στὴ Σαμοθράκη καὶ Μικρὰ Ἀσία. Τραγουδοῦν οἱ: Χρόνης Ἀηδονίδης, Δόμνα Σαμίου, Θανάσης Μωραΐτης, Κατερίνα Παπαδοπούλου καὶ Μάρκος Δραγοῦμης. Τὴν ἀντιγραφή καὶ ἐπιμέλεια νοτῶν καὶ κειμένων ἔκανε ὁ Θανάσης Μωραΐτης.

ΜΑΡΙΝΕΛΛΑ ΠΟΛΥΖΩΤΗ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«Έχε με παρητημένον!...»

«ΟΙ ΠΡΟΦΑΣΕΙΣ ΜΑΣ...»

(Κυριακή ΙΑ' Λουκά)

Κάθε χρόνο, παραμονές Χριστουγέννων και κατά την Κυριακή των Αγίων Προπατόρων, στους ναούς μας διαβάζεται, ως ευαγγέλιο, ή παραβολή του Μεγάλου Δείπνου. Και οι Άγιοι Πατέρες και διδάσκαλοι στην παραβολή αυτή είδαν μέγα Μυστήριο της ζωής, το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Και είναι Δείπνο γιατί καλούνται οι άνθρωποι να δειπνήσουν, να φάνε και να πιούν το Σώμα και το Αίμα του Κυρίου και Θεού τους.

Άλλά, όπως μας αναφέρει ή παραβολή, ή άρνηση των προσκεκλημένων και οι λόγοι που προβάλλουν για να δικαιολογηθούν είναι καθαρές προφάσεις. Δηλαδή ψεύτικοι ισχυρισμοί. Έπιχειρήματα που δεν άντέχουν σε σοβαρή συζήτηση και δεν πείθουν. Είναι άρνηση, καμουφλαρισμένη με άτεχνο τρόπο.

Άρνηση και προφάσεις: Άλλά τέτοιοι είναι και όσοι σε κάθε εποχή άρνούται να δεχθούν την πρόσκληση του Θεού, ό Όποιος τους προσκαλεί κοντά Του. Μεγίστη τιμή είναι να μας καλεί ό Θεός στο Δείπνο της Βασιλείας Του. Και θάπρεπε να λαχταράει ή ψυχή μας γι' αυτό. Και όμως ή ιστορία επαναλαμβάνεται. Γιατί και στις μέρες μας οι άρνήσεις ακούγονται και πάλι στον ίδιο τόνο και οι προφάσεις λέγονται με τὰ ίδια σχεδόν λόγια. Και τώρα άρνηση, άνορεξία, άδιαφορία, περιφρόνηση.

«Δέν εύκαιρῶ γιά τήν έκκλησία», σου λέει ό ένας. «Δέν άδειάζῶ γιά τὰ θρησκευτικά ζητήματα», επαναλαμβάνει ό άλλος. «Ξέρετε ή έπιχείρησή μου μέ άποροφά τόσο πολύ», προσθέτει ό τρίτος. Ή, «οί οικογενειακές μου ύποχρεώσεις δέν μου τῶ επιτρέπουν». Και μερικοί προσθέτουν μέ πολλή δόση έπιπολαιότητας: «Άλλωστε αυτά τὰ ξερούμε!...». Και τῶ άλλο: «Όταν γίνῶ συνταξιούχος θά άφοσιωθῶ στό Θεό, τώρα όμως δέν εύκαιρῶ!...». Αὐτά και πολλά άλλα ακούγονται όχι λίγες φορές. Και όλα αυτά προφάσεις έν άμαρτίαις. Προφάσεις που κρύβουν περιφρόνηση πρὸς τὸν Θεό που μας καλεῖ. Προφάσεις που έκφράζουν και είρωνεία αλλά και πνεῦμα άλαζονείας εκείνων που άρνούται ν' άνταποκριθοῦν στό θεῖο κάλεσμα.

Πρωτοπρ. κ. Στυλιανῶ Ἀνανιάδη,
Γ. Μ. Δημητριάδος και Ἀλμυροῦ

Άλλά μήπως είμαστε κι εμείς τέτοιοι; Μήπως προφασίζόμαστε για να κρύψουμε τήν άνορεξία μας για τή σωτηρία, για τὸ Θεό; Μας καίει τούτος ό πόθος; Κοινωνοῦμε τακτικά; Ή μήπως τὸ θεωροῦμε πάρεργο; Πόσοι δυστυχῶς κοινωνοῦν μία ή δύο φορές τὸ χρόνο! Πόσοι μένουν ψυχροί και άδιάφοροι, μακριά από τὸ ποτήρι της ζωής! Δείγμα κι αυτό μιᾶς ψεύτικης ή άναιμικῆς χριστιανικῆς ζωής.

ΤΟ ΜΕΓΑ ΔΕΙΠΝΟ. Όμως, αγαπητοί άδελφοί, τὸ Δείπνον αὐτὸ έχει έτοιμαστῆ και για μᾶς. Καλεῖ κι εμᾶς ό Θεός, Και πρέπει να έκτιμήσουμε τήν άνυπολόγιστη αξία και ν' άνταποκριθοῦμε στην κλήση του Θεού. Τὸ Δείπνο αὐτὸ είναι μέγα, γιατί τὸ έτοιμάσε ό άπειρος Θεός. Είναι τὸ τραπέζι που κάθε Κυριακή τὸ έτοιμάζει ό Θεός Πατέρας μας, για μᾶς τὰ Παιδιά Του. Είναι μέγα γιατί είναι αιώνιου αξίας και διάρκειας και γιατί ακόμη είναι άτίμητα και άνέκφραστα τὰ αγαθά Του. Είναι ή ίδια ή αιώνια Βασιλεία του Θεού, Τὸ Μέγα Δείπνο. Δηλαδή ή αιώνια ζωή, ή μέλλουσα εύτυχία και μακαριότητά της. Μία ζωὴ δίχως τέλος κοντά στον Πανάγαθο Θεό, μέσα στον ώκεανὸ χαρᾶς, εἰρήνης, εύφροσύνης και χάριτος.

Άγαπητοί άδελφοί. Αὐτὸ είναι τὸ Μέγα Δείπνο. Λοιπόν, δέν είναι άδιανόητο να υπάρχουν άνθρωποι που άρνούται να προσέλθουν στο Δείπνο αὐτό; Στῶμεν καλῶς, άδελφοί! Στην πρόσκληση του Θεού για τή Βασιλεία Του, ᾶς άπαντοῦμε μέ πόθο και προθυμία χωρίς προφάσεις άδικαιολόγητες. Και ᾶς έτοιμαζόμαστε πνευματικά. Μέ ταπεινώση, μέ φόβο, πίστη και αγάπη, Να ζητήσουμε και να δώσουμε συγχώρηση, ᾶστε να είμαστε αξιοί, ᾶταν μᾶς καλέσει Έκεῖνος ό φιλάνθρωπος Οικοδεσπότης, ν' άπολαύσουμε «ᾶ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν και οὖς οὐκ ἤκουσε και ἐπὶ καρδίαν ανθρώπου οὐκ άνέβη, ᾶ ήτοιμαστέν ό Θεός τοῖς αγαπῶσιν αὐτό».

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

στιγμιότυπα

Φωτογραφίες του Χρήστου Μπόνη
και των Ἱερῶν Μητροπόλεων

Ό Σεβ. Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος και Ὑμηττοῦ κ. Δανιὴλ συμμετείχε στην έορτή του Τιμίου Σταυροῦ στο Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων μέ πολλούς προσκυνητές από τήν Μητρόπολή του (27.09.08).

Περισσότερα από 300 παιδιά της πόλεως του Σιδηροκάστρου έλαβαν μέρος στον Ἁγιασμό για τήν έναρξη της νέας κατηχητικῆς χρονιάς στο Σιδηρόκαστρο (18.10.08).

Στις έκδηλώσεις για τή μνήμη του προστάτη του Ἀστυνομικοῦ Σώματος Ἁγίου Ἀρτεμίου στις Σχολές της ΕΛΑΣ παρέστη ό Μακαριώτατος (20.10.08).

Ο Μακαριώτατος, ό Σεβ. Νικαίας και ο Ὑφ. Ἀγροτικῆς Ἀνάπτυξης κ. Κ. Κιλτίδης κατά τή δεινροφύτευση στο Ποικίλον Ὅρος στην περιοχή του Πάρκου Νεολαίας στο Χαϊδάρι (24.10.08).

Στιγμιότυπο από τις λαμπρές τελετές για τή μνήμη του Ἁγίου Δημητρίου στη Θεσσαλονίκη (25.10.08).

Περισφορά της εικόνας του Ἁγίου Δημητρίου στην Πουλακίδα Ἀργολίδας (26.10.08).